

IX. évfolyam
2011.
1. szám
Megjelenik
kéthavonta
450 Ft

HIT – MAGYARSÁG – ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

Rozgonyi Zoltán

Egy egészséges társadalom alapja a nemzeti közösség, a magyarság vállalása

Minden kedves Olvasónknak áldott húsvéti ünnepeket kívánunk!

Tóth József Péter

Számomra mindig öröm, ha tudok valakinek segíteni.

Magyar Ari

Uram, bocsásd meg gyarlóságom, és segíts magamat kontrolálnom...

**Keresztút
a Torinói Lepel
alapján**

Bedő György

„Forog a világ, de áll a kereszt.”

**Nagy Sándor színművész
hitvallása**

**Isten kegyelméből vagyok
színész**

9 771589 617002 11001

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2010-BEN

**KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! 340.000 – 400.000,- Ft/m² áron**

XIII. kerület, Rokolya 32.

**Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 21.** 46, 59, 60, 80, és 82 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2010. 08. 31.

**Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 32.** 51, 56, 66, 67 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2010. 08. 31.

**Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 30.** 39, 40, 42, 44, 45, 50
51, 54, 61, 71, 75, 77
tervezett átadási határidő:
79, 82 és 85 m²-ig
2011. második negyedév

**Budapest XIV. kerület
Szabács utca 5.** 58, 70, 103 m²-ig
tervezett átadási határidő:
2011. második negyedév

XIII. kerület, Rokolya utca 21.

A lakás vételárának 50%-áig zugló lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

Húsvét fájdalmas, ám győzelmes ünnepén

Közeleg a Nagyhét és húsvéti ünnepkör, drámai történésekre való emlékezés, ki-ki teszi ezt lelkiismerete, hite szerint. Én most eltekintenek az Ige, Igemagyarázat taglalásától, a történelmi események felsorolásától s Nagypéntekre gondolva csupán egy szó tartalmával, jelentésével foglalkoznék. E szót, a mi életünkben is, de a történelem során igen gyakran hangzik el, válik valósággá: a **fájdalom**. A testi-lelki fájdalom.

Ez az érzés Jézust, az Isten Fiát sem kerülte el. Mennyire fájhatott neki az, hogy a hozsánázó nép feszítődött meg, kiáltott, hogy hűséges tanítványai, ha átmenetileg, de cserbenhagyták, hogy Júdás elárulta. S azután jött a rettenetes testi fájdalom: ostromzás, töviskorona, a kereszt súlya és a kínhalál leírhatatlan fájdalma. És milyen lelki fájdalmat érezhettek szerettei, Édesanyja, a tanítványok. De ez a fogalom: fájdalom, testi és lelki végigkísérte az emberiség egész történelmét s ma is közöttünk, bennünk él.

Maga a születés is fájdalommal jár. És valójában sohase tudunk igazán megszabadulni tőle. Fáj a bántás, a megalázás, fáj, ha gyermekeinket, szeretteinket baj éri, minek is sorol-

jam. Aztán fáj szeretteink elvesztése is. No meg a testi fájdalom kicsinyben és nagyban. Sérülés, betegség, diktatúrák kínzásra épített „fegyelmező” hatalma. Minek soroljam, a médiák ontják és néha tupírozzák a történeteket, az erről szóló híreket. Úgy gondolom, felesleges példákat felhoznom és például az iskolai agresszió testi és lelki hatásairól beszélnem.

Igen: a fájdalom végig kíséri egész életünket, s ott settenkedik a mindennapok örömteli óráiban is. Van-e ennek ellenszere? Igen: **van**. Mi hívő, hitvalló keresztények ismerjük ennek orvosságát. Magunkra gondolva tudjuk és valljuk, hogy imában, a Mennyei Atyánkkal történő beszélgetésekben enyhülést nyerhetünk lelki és

testi fájdalmainkra – annál is inkább, mert mélyen hiszünk az örökkévalóságban, abban a reményben, hogy azt el is nyerhetjük mélységes hitünk, őszinte bűnbánatunk árán.

De ennyi elég? Ó nem, kedves Olvasóm! Talán, sőt bizonyára egyéni bajainkat feledve keresnünk kell, hogy mások fájdalmát – testit és lelkit – enyhítsük. És mi ennek a kulcsa? Százszor elmondtam már: a cselekedni képes **SZERETET**. Így, nagybetűvel. Vigasztalni öreget, beteget, gyermeket, az élet terhétől roskadozó felnőttet. Mindezt szóval, ha kell, símogatással, vagy cselekedettel. És: fajra, vallásra tekintet nélkül, imával is.

Ma reménykedünk, hogy a húsvéti ünnepek során boldogan ünnepelhetünk, de Nagypénteken gondolatban vállunkon a mi kis keresztünkkel ott menetelünk Jézus mellett, s talán – cirénei Simont követve – átvesszük mások keresztjét is...

Kedves Olvasó! Áldott és elgondolkodtató ünnepeket kívánok.

Bayer Emil

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**
A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Balázs Lilla, Bayer Emil,
Grézi László, Frigyesy Ágnes,
dr. Kis Boáz, Kovács Mária,
Kubányi Andrea, Németh Andrea,
Pálffy Mária, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc, Varga János

A lapot kiadja:
Veritas Invest Zrt.

1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: PAPIRREX KFT.
1131. Budapest
Dolmány u. 5-7.
Telefon: 06-1-237-0598
Fax: 06-1-237-0599

Az én örömöm... a ti örömetek

Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömetök. (Ján.15,11)

Mi volt Jézus öröme? Az Ő öröme az volt, hogy teljesen átadta és odaszentelte magát az Atyának. Az volt az öröme, hogy véghez vigye, amiért az Atya elküldte. „Hogy teljesítem a te akaratodat, ezt kedvelem...” (Zsolt.40,9) Jézus imádkozott azért is, hogy örömünk egyre teljesebb legyen, míg nem lesz azonos az övével. A kérdés már csak az, hogy

mi megengedjük-e Jézus Krisztusnak, hogy bevezessen minket az Ő örömébe. Életünk nem a testi egészség, a külső események vagy a sikeres munka által teljesedik ki, hanem azért, hogy teljesen megértem Istent és abban a közösségben vagyok vele, amelyben Jézus volt. Leghamarabb az rontja meg örömünket, ha nyugtalanok vagyunk a körülményeink miatt. Jézus azt mondja, hogy e világ gondjai megfojtják az Igét. Mielőtt észrevennénk, hogy hol vagyunk, rabul ejtenek a dolgok látszata. Isten azt akarja, hogy lépünk be oda, ahol tanui lehetünk, és ahol hirdethetjük, hogy kicsoda Jézus. Mindig legyünk igazi kapcsolatban Istennel, mert a helyes viszony olyan természetes, mint a légzés. Legyünk Jézus Krisztus kútja, akin keresztül élő vizet árasztathatunk. Minden kedves Olvasónknak áldott húsvéti ünnepet kívánok!

Kuruczleky Ilona

Üdvözlettel: a főszerkesztő

Tartalom

Húsvét fájdalmas, és győzelmes ünnepén.....2. old.
Szűz Mária – Isten Anyja.....4. old.
Egy egészséges társadalom alapja a nemzeti közösség, a magyarság vállalása – vallja Rozgonyi Zoltán Zugló alpolgármestere.....5-7. old.
A Keresztény Alkotók Közössége – KEK.....8. old.
A Jóisten kegyelméből vagyok színész – Találkozás Nagy Sándor színművésszel.....9-11. old.

5-7. old.

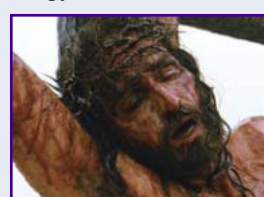

9-11. old.

„Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” – Beszélgetés Tóth József Péterrel a Lipóti pékség tulajdonosával..... 12-14. old.
A börtnek felszabadító ereje van.....15. old.
2011 – II. János Pál pápa emlékének szólna.....15. old.
Találkozás Bedő Györggyel, a Kairosz könyvkiadó igazgatójával.....16-17. old.
A szellem él.....17. old.
Jézus Krisztus keresztútja a Torinói Lepel alapján.....18-19. old.
Poszter.....20-21. old.
Szenvedéstörténet I. rész.....22-23. old.
Kicsoda Krisztus Urunk?..... 24-25. old.
Templomkerti esték.....26-27. old.
Magyar Ari festőművész.....28-29. old.

12-14. old.

18-19. old.

„Az egyetértés nagy kegyelmét add meg nekünk”....29. old.
Május 1-jén boldoggá avatják II. János Pált.....30. old.
A Szentté avatási Kongregáció tájékoztatója.....30. old.
Szabó Endre az elfelejtett óvodapedagógus.....30. old.
Református hírek.....31-32. old.
120 éves a budapesti unitárius templom.....33-34. old.
Az Unitárius Egyház egységének helyreállításáért....35. old.
Egy csodálatos bibliai utazás! 4.rész.....36-37. old.
A Bethlenek.....38. old.

Megrendelés és előfizetés.....39. old.

Kisdi Benedek Cantus catholiciben így versel:

Feltámadt az új örömnapp fénye, eljött az Úr választott edénye,
Örök élet kincsének szekrénye, kibén rejlett az Istennek egyetlen Szülöttje.
Elérkezett e nap e világra, az üdvösség kincsének sáfüra,
Ki szent Fiát hozta e világra, hogy a siralmas foglyokat vigye szabadságra.
Ez nap született nagy vígságra, az Istennek Anyja e világra,
Kit Isten emelt nagy méltóságra, minden egyéb kegyelemnél nagyobb anyaságra.
A szent angyalok már asszonyolják, kik paradicsom ajtaját állják,
Haragos fegyverüket lerakják, és az ő szép lakhelyükben örömmel fogadják.

Nézzük, hogy mit is jelent Mária Istenanyasága a dogmatika tanítása szerint. Ez a legrégebbi Mária dogma, amit az efezusi zsinat hozott 431-ben: Mária Isten anyja=Theotokosz (DS 251).

A theotokosz elnevezés először római Hippolytusnál szerepel a 3. század elején. Gyors elterjedéséről Origenész tudósít (254). A 3. és 4. század krisztológiai harcaiban azok jelszava lett, akik Nesztoriusz és követőivel szemben Krisztus személyi egységét védelmezték. De korábbi eretnek elképzeléseket is ellensúlyozott (gnosztikusok és a zsidó irányzatét).

Az efezusi zsinat leszögezte, hogy Jézusban az isteni és emberi természetet egyetlen személy fogja egységbe. Mivel ez a személy Isten, azért anyja, Mária, Isten anyjának mondható.

A III. konstantinápolyi zsinat (681) két kifejezéssel toldotta meg az efezusi dogmát: 1. Mária valóban istenanyja, vagyis foganta, szülte és nevelte azt a valakit, aki egyúttal Isten. 2. Mária sajátos értelemben

Szűz Mária – Isten Anyja

Az új évben ezzel a szép szóval köszöntjük Máriát és Vele kezdjük az esztendőt, kérve Édesanyjai oltalmát.

Égi Anya

Égi Anya megjelentél, Szűzként Isten anyja lettél,

Páratlan vagy: szebb a szebbnél Lombod, szirmod és öled.

Nyílt szívvel kér minden ember, Kit keresztfa súlya terhel,

Hogy nevedben váljon egyszer Üdvünkre a feszület.

Kit dicséror ajkunk illet,

Ó, Mária, hallgass minket,

E sok bűnbe süllyedt szolgát

Hű imáddal ide hozd át,

Hol Fiad tart palotát.

Csillagos ház szép úrnője,

Végy fel minket égi körbe,

Hogy Téged mind tisztelhesünk,

Igazak közt illethesünk

Örök boldogságon át.

*Pray-kódex, 12.sz. közepe-vége.
Tóth István fordítása*

istenanyja, vagyis magát a megtestesült Isten foganta és szülte, nem pedig olyan emberi természetet, amelyet később Isten magára vett volna (DS 555).

A Biblia nem nevezi Máriát Isten anyjának, de olyan kifejezéseket használ, ame-

lyek bennfoglaltan (implicite) tartalmazzák az istenanyaságot: mint Mária fia – Isten fia, ebből logikusan következik, hogy Mária Isten anyja. Máriát a Biblia nyolc helyen Jézus anyjának mondja, Jézus – Isten, ennél fogva Mária Isten anyja. Erzsébet köszöntése: „Hogy lehet az, hogy Uramnak anyja látogat el hozzám?” LK 1,43 Az „Úr” elnevezést akkoriban a „Jahve” név helyett használták.

Már a legrégebbi atyákban él Mária istenanyaságának tudata: Ignátius, Ireneus, Tertullianus, Justinus. A teotokosz fordítása így szól: istenszülő – latinul: Dei Genitrix. Nyugaton ehelyett az istenanya (Mater Dei) kifejezés jött szokásba. Tehát: Mária anyasága nemcsak biológiai és fiziológiai szerepére vonatkozik, hanem arra a lelki kapcsolatra is, amely őt Fiához és Fia művéhez fűzte. Az istenanyaság minden teremtménynél kiválóbb méltóságot kölcsönöz Máriának. A Szentírásban azt látjuk, hogy az angyal különös tisztelettel köszönti és kegyelemmel teljesnek mondja. Rokona, Erzsébet is feltűnő tisztelettel üdvözlöi, és Szűz Mária a Magnificat-ban jóváhagyja, hogy ő rendkívüli kegyelmeket kapott. Origenész óta a keleti és nyugati atyák szinte egymással versengve zengik Szűz Mária dicséretét. Mária erényei révén is mindenkinél közelebb áll Istenhez. Éva engedetlensége halált hozott az emberiségre, Mária engedelmsége az életet hozta. Alázattal kérjük Urunkat: Istenünk, ki a boldogságos Szűz Mária gyümölcsötadó szüzessége által az emberiséget az örök üdvösség ajándékában részesítetted: add meg nekünk, kérünk, hogy annak közbenjárását érezzük, aki által méltókká lettünk az élet szerzőjének, Jézus Krisztusnak befogadására. Amen.

*Ó szép Jézus! ez újesztendőben légy híveidben,
Ó Mária! Esedezzel értünk édes reményünk.*

*Hogy ez újesztendőben minden ügyeinkben
Lehessünk Jézus drága kedvében.*

Pálffy Mária

Beszélgetés Rozgonyi Zoltánnal, Budapest–Zugló Önkormányzatának alpolgármesterével

Egy egészséges társadalom alapja a nemzeti közösség, a magyarság vállalása

Ön a Fidesz-KDNP színeiben indult a választások idején, ezért kérdéseim a hit–magyarság–érték fogalmakkal kapcsolatosak. Mit jelentenek Önnek ezek a fogalmak? Mi az Ön értékrendje?

1990 óta fideszes vagyok. Az érzelmeim alapvetően mindig a nemzeti, polgári, keresztény értékrendhez fűződtek. A közösség érdekében végzett munkám során mindig az ilyen szemléletű és értékrendű szervezetek tagjaként dolgoztam. Ezen kívül azonban tagja vagyok több civil egyesületnek is, amelyek függetlenek, azaz pártpolitizálást nem folytatnak, amelyekben eltérő értékek mentén gondolkodó emberek munkálkodnak egy közös cél érdekében: a zuglói kultúra és lokálpatriotizmus erősítése végett.

A legrégebben létrejött polgári civil szervezet kerületünkben a „Zuglóért Polgári Egylet”, amelyet Weinwurm Árpád alapított, aki aktív katolikus Rákospalván, és amelynek én is alapító tagja vagyok. Ez egy közéleti szerepet vállaló aktív kulturális egylet. Egy másik ilyen szervezet, a „Szeretjük Zuglót Egyesület”, amelynek Rátonyi Gábor volt polgármester úrral együtt szintén alapító tagja vagyok. Az alapítók között találjuk még Berecz András, Bánfalvy Ágnes színművészt, Garaba Imre válogatott labdarúgót,

Müller Péter író, Záborszky Kálmán tanár urat a Szent István Zeneház és Filharmónia részéről, Turczai István író-műfordítót, de vállalkozók is részt vesznek benne. Ez az egyesület főként kulturális és karitatív céllal jött létre, de közösségépítő munkájával támogatja és összefogja a különböző zuglói közösségeket is. A „Zuglói Vállalkozói Klub” azzal a céllal született, hogy összefogjuk a kerület vállalkozóit Zugló támogatása érdekében, illetve próbáljunk nekik is segítséget nyújtani a magunk szerény eszközeivel, hogy talpon tudjanak maradni.

Sikeres rendezvényeink közé tartoznak a Zuglói Művelődési Házban, ismertebb nevén a Cserepes-házban rendszeresen megrendezett jazz-koncertek, amelyeket mindig egy-egy kiállítással kötünk össze. Ennek is az a célja, hogy több kulturális terület egyidejű megjelenítésével egyfajta értelmiségi közösségi réteg épüljön ki, amelynek tagjai rendszeresen összejárnak, eszmét cserélnek, jól érzik magukat együtt.

Saját kezdeményezésünk volt és a jazz-koncertekhez hasonlóan már beépült az önkormányzat programjai közé a „Száz gyermek karácsonya” elnevezésű akció. Olyan zuglói gyerekeknek igyekszünk élményt szerezni, akik a karácsonyt nem tudják teljes

érzelmi és anyagi vonatkozásában megünnepelni: megteremtjük a karácsony hangulatát és a magunk csekély eszközeivel kisebb ajándékot is adunk nekik. Hangsúlyozom, főleg a hangulatot szeretnénk nekik átadni, és nem az ajándékozás a lényeg. Saját gyermeki nyelvükön beszélünk nekik az adventről, az angyalokról, Jézus Krisztus születéséről. Nagyon fontos számunkra, hogy megérezzék és megértsék, hogy ez miért a szeretet ünnepe. Olyan jó látni, amikor élvezik a műsort, majszolják a kalácsot, isszák hozzá a kakaót és csillog a szemük az örömtől. Nyilván sokan vannak még olyanok, akik nem tudnak gyermekeiknek ajándékokat venni. Sajnos azonban többször találkozni azzal, hogy a családok – függetlenül az anyagi helyzettől – nem tudják teljesen megélni a karácsony eredeti hangulatát, misztériumát.

Megemlíteném még a „Polgári Összefogás Kerületünkért Alapítvány”-t, amelynek szintén alapító tagja vagyok. Az alapítvány egyik fontos tevékenysége az „Év Embere Zuglóban”-díjra alkalmas jelöltek felkutatása, illetve döntés után a díj ünnepélyes keretek közötti átadása. Sőt, most már életműdíjat is alapítottunk: tavaly ezt dr. Kelemen Gyula gyermekorvos, idén pedig Mayer Árpád a Fővárosi Onkoradiológiai

Központ (Uzsoki utcai kórház) vezetője kapta meg. Az elmúlt évben Kardos Pál a Zuglói Polgárőrség vezetője, idén pedig Kapás Boglárka a rendkívül tehetséges, kétszeres ifjúsági világbajnok, fiatal BVSC-és úszólány érdemelte ki teljesítményével az Év Embere díjat. Ezen túl az egyesület és az alapítvány rendszeresen részt vesz karitatív segélyakciókban, tagjai révén pedig kulturális programok szervezésével igyekeznek ellensúlyozni a napjainkban oly nagymértékben jellemző értéktelenséget.

Mit jelent Rozgonyi Zoltánnak magyarnak lenni?

Erről én azt gondolom, hogy a magyarság, a nemzeti büszkeség, a nemzeti közösség vállalása az alapja egy egészséges társadalom kialakulásának. Ha a természetből vesszük a példát: csak az a fa tud minden évben egészséges hajtásokat hozni, amelyiknek erős gyökere van. A társadalomban ez az erős gyökér – a múlt ismerete. A magyarság, a nemzeti közösség büszke és tudatos vállalása nélkül nincs előrehaladás. Mi a magunk eszközeivel segítjük a lakálpatrióta érzés kialakulását, amely egyben helyi közösségvállalást is jelent. A magyar léten belül mi zuglóiak vagyunk. Ennek büszke vállalása lehet az alapja annak, hogy mint erős közösség jó eredményeket tudunk elérni.

A magyarságot, mint fogalmat én úgy értelmezem, hogy ez nem faji, származási, hanem egy vállalás kérdése. Ahogy az aradi vértanúk jó része nem magyar nemzetiségű volt, mégis magyarként vállalták a 48-as szabadságharc eszméit. Akkor is vállalták a magyarságot, amikor magyarnak lenni nem volt előny, sőt ezért halállal kellett lakolniuk. Azt gondolom, hogy a Kárpát-medencében a magyarság – ellentétben a vádakkal – mindig is egy befogadó nemzet volt: mindenkit befogadtunk és gyakorlatilag integráltunk a társadalmunkba. Itt menedéket talált az üldöztetés elől nagyon sok nép.

Magyarországon a történelmi múlt, a csaták, a határváltozások kapcsán olyan nagyfokú a keveredés, hogy szinte lehetetlen bárkiről is azt állítani, hogy ő szintisztán – úgymond – magyar ősökkel rendelkezik. A faji vagy vallási, felekezeti hovatartozástól függetlenül az egy vállalás mindenki részéről, amikor kinyilvánítja, hogy ő vallását tekintve például görög katolikus, református vagy evangélikus *magyar*, származását tekintve pedig bolgár, örmény, cigány vagy zsidó *magyar*. A hangsúly szerint mindig a másodikon van. Tehát én lehetek bármilyen származású, vallású, hogy ha a magyarságomat emelem ki, akkor meg tudom élni azt a maga teljességében. Nekem is vannak részben szlovák, részben osz-

Családi körben

rák őseim. Mindemellett azt gondolom, hogy vállaltam ennek az országnak a történelmét, sorsát, részt veszek a közéletében és igyekszem segíteni a saját eszközeimmel ennek a közösségnek a boldogulását. Én így vállalom a hovatartozásomat. Nem muszáj hivatkozni, nem kell állandóan a kirakatba tenni a magyarságunkat, inkább belül érdemes megélni. Nyugodtak lehetünk, hogy az így megélt magyarságtudat kifelé is sugározni fog.

Harmadik hívószavunk a hit. Régebben nagyon sok ember nem nyilatkozhatott erről, titokban tartották. A rendszerváltozás óta már merik vállalni az emberek vallásos hitüket. Kifejezetten a közéleti emberekre gondolok, mert a kisémberek mindig eljárógatott a templomba a maga módján. Az Ön életét gyermekkorától kezdve végig kísérte a hit, vagy – mint oly sokan – csak felnőttként élte meg ezt az élményt?

A hithez való viszonyom egy nagyon érdekes és bonyolult kérdés. Régen, a diktatúra időszakában a hitet vállalni valóban merész kiállás volt. Nem is mindenki tette ezt meg, manapság viszont azt tapasztalom, hogy átlendültünk a ló túlsó oldalára: szinte divat lett a hitet kifelé is megjeleníteni. Engem egyébként nem neveltek nagyon vallásosan a családban: megkereszteltek ugyan, római katolikusként, de a család nem volt aktív templomba járó. A Húsvét meg a Karácsony volt az az időszak, amikor bennünket, gyerekeket is meg akartak ismertetni a hit alapkérdéseivel tartozó dolgokkal, illetve eseményekkel, ünnepekkel. A család értékrendje mindvégig a kereszténység, a tízparancsolat értékrendjének felelt meg, ezt próbálták a szüleim nekem átadni. Nyilván én sem tudtam volna az élet különféle sorsfordító pillanataiban jó, megfelelő döntéseket hozni, ha ezek az értékek már a gyermekkorban, a neveltetésem során nem ivódtak volna belém. Azokat az embereket nevezem egyébként igazán hívőknek, akik rendszeresen

eljárnak a misékre, istentiszteletre, részt vesznek a gyónásban, az áldozásban.

Előfordul, hogy magában azt mondja: jaj, Istenem, most segíts meg?

Hogyne. Az is erősítette az én hit felé forduláshoz, hogy a magánéletemben nehézségek adódtak: elváltam korábban, volt az előző házasságomból is gyermekem, és ez nyilván érzelmi problémát jelent egy ember számára. A hit a megbocsátásban segített, abban, hogy tovább tudjak lépni, hogy megtaláljam az életben és a lélemben a biztonságot és a szépséget. Nekem személy szerint lehet, hogy szerencsém van, mert nem volt nagyon sok nehéz pillanat az életemben, de amikor volt, és amikor én magam elbizonytalanodtam az érzéseimben és a világhoz való viszonyrendszeremben, akkor az egyházi élmények és a hittel való találkozás mindig segített és – azt gondolom – jó útra fordított vissza. Tehát az isteni gondoskodást éreztem és érzem mindazzal együtt, hogy a személyes döntéseimet én magam hozom meg szabad akaratomnál fogva a mindennapokban. Nem gondolom, hogy minden egyes lépésünket a Jóisten irányítja. Ő megadja a lehetőséget vagy a feloldást adott esetben, de a mindennapokban nekünk, a saját cselekedeteinkkel kell megfelelni annak az értékrendnek, amelyet a kereszténység, a tízparancsolat jelent. Úgy vélem, hogy ezt vallástól és hittől függetlenül is minden embernek vállalnia kellene. Nem volt még olyan alkotmány, nem volt még olyan törvény, amely jobban leírta volna az embereknek a feladatait vagy a felelősségét bizonyos kérdésekben, mint a tízparancsolat. Ha ezeket a pontokat megpróbálnánk mindannyian betartani, akkor nagyon jó világ lenne.

Fiatal koromban nagyon megszerettem Lev Tolsztojt. Ő az ember öntökéletésítésének a híve: nincs szükség társadalmi forradalmakra, minden ember önmaga tökéletesítésével mindig egy magasabb fokra jut el, ezáltal az egyéneken keresztül az egész társa-

Kisfiával a „Köszönöm” bulin

ket hajszoló életvezetés azért nagyon alattomos, mert a gyerekkortól kezdve fokozatosan, lépésről lépésre lopja be magát az embernek a lelkébe, szívébe, és kiöli azokat az alapvető emberi értékeket, amelyek fontosak lennének. Ha a fogyasztás, a javak megszerzése, az élet mindenáron való élvezése – akár mások kárára is – eluralkodik, és ellensúly nélkülivé válik, akkor a létfenntartásért, a fogyasztásért folyó harcban az ember embernek

farkasává fog válni. Nekünk, politikusoknak és magánembereknek is óriási felelősségünk van abban, hogy ki-kinek saját családjában a gyerekei nevelésénél, illetve ha közösségi szerepet vállal, a közösség életének a szervezésében, irányításában tudjon olyan értékeket felmutatni, amelyek felvérteznek bennünket a globalizmus hatásainak kivédésére.

Miként vélekedik a másokkal való együttműködésről?

Az én politikai szemléletem az, hogy ne a különbségekre helyezjük a hangsúlyt, hanem azokra a közös vonásokra, amelyek összeköthetnek bennünket. Ugyanez van a vallásban is: a keresztény vallási irányzatokat sokkal több minden köti össze, mint ami szétválasztja. A politikában is a különféle politikai erőknek azokat a pontokat kellene keresniük, amelyek keresztül egy közösséget fel lehet emelni, ne pedig abban vesszünk el, amelyekben nem értünk egyet, mert az nem visz előre, elveszi az energiát az építéstől, a cselekvéstől. Zugló életében is feltétlenül szükség van erre, hiszen elérkeztünk egy olyan pontra, hogy nem lehet így működtetni tovább. Az önkormányzatban elfogytak az anyagi lehetőségek, nagy az intézményrendszer. Felelősségünk van abban, hogy az oktatás, az egészségügyi ellátás színvonala ne csökkenjen, hogy jusson a sportra, a kultúrára is, hiszen ebben gazdag hagyományokkal rendelkezünk. Meggyőződésem, hogy az összefogásban kell erőt merítenünk, mert csak ezzel a lelki erővel felvértezve tudjuk végrehajtani jól a feladatunkat a közösség érdekében.

Milyen kapcsolata van az önkormányzatnak a helyi egyházakkal?

Az egyházak támogatását eltérő mértékben és nyilván eltérő súllyal, de eddig minden önkormányzat feladatának gondolta és a maga módján, a maga anyagi lehetőségeivel tett is érte, annak ellenére, hogy itt szocialista és liberális többség volt a rendszerváltozás óta mindig. A korábbi jobb oldali polgármestert, Rátonyi Gábort, már volt alkalmam alpolgármesterként segíteni, de kétharmados kisebbségben voltunk, a döntéseket pedig a képviselőtestület hozza.

Pébáltunk segíteni a részben tűz martalékává lett Domonkos templomnak a felújításában, az orgona helyreállításában, illetve működött egy olyan egyházi keret, amelyet – a plébániák, templomok, felekezetek képviselőiből álló *egyházügyi tanács* döntése alapján felosztva – az egyházak a saját tevékenységükre fordíthattak.

Mondanom sem kell, hogy egy alapvetően keresztény-konzervatív elveket valló polgármester és pártszövetség a választási győzelem után igyekezik úgy alakítani a támogatási rendszerét, a kulturális programokat, hogy a keresztény-konzervatív nemzeti értékek minél jobban megjelenjenek. Mi a duplájára emeltük az egyházak támogatását, amely az eddigi tízmillió forint helyett most húszmillió forint lett – minden anyagi nehézségünk ellenére. Ebből tízmillió forintot továbbra is az egyházügyi tanács használhat fel, a másik tízmillió forintot összeget az egyházi hitoktatás, az iskolai hitoktatás, az egyházzal kapcsolatos kiadványok, illetve a különféle plébániák, templomok által szervezett programoknak a támogatására különítettünk el. Gondolok itt orgonahangversenyre, a Szent Antal búcsúra a Bosnyák téri templom esetében. De valószínűleg meg fogjuk találni a módot más egyházak olyan rendezvényeinek támogatására is (pl. neológ zsidó imaház is található Zuglóban), amelyek az ő kulturális hagyományaik ápolását szolgálják. Ennek kapcsán hadd mondjam el: jómagam régóta keresem annak a lehetőségét, hogy az önkormányzat a zsidósággal miként tudna példaértékű, előremutató módon együttműködni. A holokauszt szörnyűségét soha nem feledve, miként tudnánk részt venni például olyan hagyományok ápolásában, olyan ünnepek közös megünneplésében, amelyek lelkiességüket, egyházi tartalmukat vagy éppen értékállóságukat tekintve mindenki számára egyaránt pozitívak. Például a gyümölcsfák ünnepe a zsidóság körében egy kedves hagyomány, ennek közös ünneplése révén miért ne lehetne egymás kultúráját jobban megismerni?

Nagyon fontosnak tartja egyébként az új önkormányzat az egyházak aktív szerepvállalását a lelki segítségnyújtásban, a közösségek építését, hiszen manapság erre is nagyon nagy szükség van. Kiemelten fontos az egyházak szociális és karitatív tevékenysége is: nagyon sok olyan jó kezdeményezés van, amelyeket szeretnénk támogatni. Például a hajléktalanok ellátásában jelenleg egy egyházzal, a Myrai Szent Miklós keresztény egyházzal működünk együtt, amely nappali melegedőt üzemeltet sikeresen.

További sok sikert kívánok munkájához.

Kuruczleky Ilona

dalom is mindig egy magasabb fokra lép. A probléma csak ott van, hogy ez az igény nem minden emberben jelenik meg és nem minden ember próbál jobbá válni. Szerintem már az is elég lenne, ha az emberek elgondolkodnának ezeken, megpróbálnák értékelni az életüket, az eddigi tevékenységüket, és igyekeznének mindig egy picit jobbak lenni.

Mi a véleménye a magyarság egyik sorskérdéséről, a népesedésről, valamint korunk kihívásáról, a globalizmusról?

Valóban megmaradásunk kérdésének tartom ma és az elkövetkezendő időszakban a népesedés alakulását. Véleményem szerint a globalista ideológia, a globalizmus maga nagyobb veszélyt jelent, mint bármelyik diktatúra, mert az megerősíti a lelket és az elszántságot az ellenállásra, az értékek ápolására. Látjuk, hogy a határainkon túl élő magyarok diktatórikus és ellenséges környezetben – adott esetben – jobban megőrizték magyarságunk értékeit, mint mi, Magyarországon élő magyarok. A globalista élet-szemlélet, a fogyasztáson alapuló, csak az élvezete-

A Keresztény Alkotók Közössége – **KEK**

A Közhasznú Egyesület rövid története

Alapító elnöke:
Kiss Sándor – alapító
tiszteletbeli elnöke:
Dévai Nagy Kamilla –
Budapest
Elnökhelyettes:
Háló Gyula – Budapest
Glória kulturális folyóirat
alapítója: Kiss Sándor
főszerkesztője:
Pató Selám – Gyömrő

V. kulturális bemutató – 2007, Leányfalu

Programjaink ennek megfelelően vannak alakítva. Évente két fő találkozó köré van csoportosítva. 1.) Országos Találkozó Leányfalu, a Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban. Minden év júniusában két napos összejövetelen mutatjuk be egymásnak alkotói mivoltunkat. 2.) Minden év decemberében egy napos Kulturális Bemutatót tartunk Budapesten. Mindkét programnak a fő célja, hogy az ország különböző

V. kulturális bemutató – 2007

Fotó: Murár Teréz

Első országos találkozó
 2006 június 24–26. Leányfalu

Fotó: Kiss Sándor

Napraforgó Idősek Klubjában
 zenés irodalmi műsor – 2007

Fotó: Murár Teréz

A Keresztény Alkotók Közössége – KEK – Közhasznú Egyesülete 2004-ben alakult, a Rózsátéri Református Templomban. Kulturális civil társadalmi szervezet, közel negyven taggal, két éves szervezés eredményeként. Kiss Sándor Isteni sugallatra kezdte szervezni, majd társakra talált: Háló Gyula baptista lelképásztor, (a Békehírnök felelős szerkesztője) költő, Lelkesi Balázs Károly evangéliumi író, Pató Selám alkotóművész és Erdei Kiss Ilona író személyében. Rajtuk kívül még sokan jeleskedtek, mint például Dévai Nagy Kamilla előadóművész, akinek művészete és Isten iránti hűsége iránymutató lehet mindnyájunk számára.

Bár a taglétszám csekély mértékben csökkent, de a fluktuáció viszonylagosan nagy: sokan mentek – és jöttek. Sajnos az utóbbi két évben többen elhunytak. Vallásilag, az egyesületnek, ökumenikus alapon: a történelmi egyházakon (katolikus, református, evangélikus) kívül több más keresztény egyház tagjai is vannak: metodista, pünkösdi keresztény, adventista, zsidókeresztény. Mindenki a saját gyülekezetében folytatja a hitéletét. Érdekes, hogy a KEK-ben fennállása óta soha nem volt felekezeti vita, természetesen beszélgetések róla igen.

Művészeti alkotói kategória szerint: írók, költők, festőművészek, fotósok és egy evangéliumi szobrász található köztünk. Életkor szerint a tagok zöme kispénzű nyugdíjas. Működési jellegünk országos, több megyére kiterjedően és több településen: Budapest, Salgótarján, Székesfehérvár, Pécs, Sopron, Sajónémeti, Rózsa-

Zsombori
 Árpád, erdélyi
 szobrász
 alkotása

Mándoki Halász Zsóka falusi életkép

zentmárton, Szerencs, Salgótarján, Debrecen (a felsorolás nem teljes).

területén élő alkotóink élő kapcsolatba kerüljenek egymással. A budapesti csoportunk a nagyobb létszámú. Havonta egyszer találkozunk. Összejöveteleinken felolvasó esteket, baráti beszélgetéseket folytatunk. A Bibliából felolvasott zsolttárral kezdjük az összejöveteleket. Az egyesület tagjainak kiállításokat, irodalmi esteket rendezünk. Kirándulásokat, és sok más kulturális rendezvényeket is szervezünk. Közhasznú vállalásunknak megfelelően évente többször szervezünk idősek otthonában zenés, irodalmi műsort. Rendezvényeink díjmentesek, belépti díjat nem szedünk, és önköltséges alapon rendezzük. Az Egyesületnek van kulturális folyóirata: a GLORIA. Az Egyesület fennállása folyamán négyszer sikerült kiadni. Hat év alatt háromszor adott ki antológiát – önköltséges alapon a szervezet.

A KEK tagjai szolidárisak egymás magánéleti dolgai iránt. Betegség esetén rendszeresen látogatják a tagokat, egymást szociálisan is támogatják: a rászorulóknak átmenetileg szállást, ételmezt adnak. Segítik egymást a különböző tevékenységekben: például tetőjavítás, kertrendezés. 2011-ben januárban, februárban: Kazincbarcikán, Miskolcon, Hatvanban és Győrben voltunk kórházlátogatáson. A felsorolás csak alkalom jellegű, és nem is a művészi tevékenységek szerint, de ezek a különbségek erősítik meg az összetartozás érzetét. Maroknyi csapatunk, tagságunk, kohéziós ereje ebben is rejlik!

Kiss Sándor

A Jóisten kegyelméből vagyok színész

1980. augusztus 18-án született Kisvárdán.
2005-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Egyetemen. 2005-től a Madách Színház tagja.

Fontosabb szerepei:

Utazás: Avron
Anna Karenina: Karenin István a király: István Vörös malom: Malakóda A Kiátkozott: Szent István szelleme
Miss Saigon: Chris
West Side Story: Tony
Fame: Tyron
Rent: Mark
Laura: Balaskó, Fabula
Diótörő és Egérkirály: Diótörő
Nyomorultak: forradalmár

Jelenlegi szerepei:

Az Operaház fantomja: Raoul
Producerek: Leo Bloomm
József és a színes szélesvásznú álomkabát: József
Jutalomjáték: Jud Templeton
Sors bolondjai: Jay Morisson
Ördöglakat: Milo Tindle

**Az indulásról szeretnék kérdezni, ter-
veidben szerepelt, hogy színészi pályára
lépsz?**

Nem, én nem akartam színész lenni, első szerepléseim a fényeslitkei református templomhoz kötődnek, ahol karácsonyoként rövid verseket mondtunk, persze nagyon féltem és izgultam, nem szerettem a szereplést. Azután jött az életembe a zene, édesapám zenész volt, így én is kapcsolatba kerültem a zenével, majd elkezdtem vendéglátózni. Ezáltal is közelebb kerültem a színházhoz, a kisvárdai Doktorrock társulathoz. Ekkor határoztam el, hogy megpróbálom a főiskolát, majd kétszeri sikertelen felvételi után Toldy Mária musical iskolájába kerültem. A gimnázium alatt orvos akartam lenni, de volt egy időszak, amikor református lelkipásztorként képzeltem el a jövőmet.

**Találkozás Nagy Sándorral,
a Madách Színház színművészeivel**

Ez érdekes dolog, mert a színészeket Thália papjainak is nevezik, és azt gondolom, hogy legalább annyi felelősségünk van nekünk is, hogy mit csinálunk és mit mondunk, mint a papnak, amikor felmegy a szószékre és elmondja a gondolatait. Harmadszori próbálkozásra már felvettek a főiskolára, Kerényi Imre osztályába és 2005-ben végeztem. Előtte is játszottam már a Piccolo Színházban egy-két előadásban Miklós Tibornál, valamint a Nyomorultakban a Madách Színházban, 2000-ig.

A Madách Színház megbecsült tagja vagy.

Nagyon hálás vagyok Szirtes Tamás igazgató úrnak, sokat köszönhetek neki, szinte minden létező darabban benne vagyok. Valamint a Játékszínben rendezett Jutalomjáték című előadásban, és a legújabb rendezésében, a Thália

Színházban az Ördöglakat címűben is.

Mindig tisztelettel gondolsz és beszélsz azokról az emberekről, akiktől tanultál, mint Toldy Máriáról, Szirtes Tamásról, Kerényi Imre tanár úrról.

És még nagyon sokakat említhetnék, köztük Miklós Tibort, Huszti Pétert, Kocsák Tibort.

Lehet, hogy korai még megkérdezni, de van valami szerepálmód?

Ezen gondolkodtam már, de szerepálmom kimondottan nincsen, hála Istennek mindig jöttek a lehetőségek az életemben, és mindig jók jöttek eddig. Mindig az a kihívás számomra, ami éppen előttem van. Most a Gálvölgyi Jánossal játszott darab volt a kihívás, mert ketten vagyunk benne. Ez prózai előadás, nem zenés darab, nem vígjáték, egy kőkemény kétszer egyórás krimi, amiben ha mi fenntartjuk az izgalmat és a feszültséget, akkor van, ha nem, akkor a néző elalszik. Ez koncentráció szempontjából nagyon nagy kihívás.

Azért kérdeztem a szerepálmot, mert hallottalak a „Ha én gazdag lennék” című betétdalt énekelni a „Hegedűs a háztetőn”-ből, és el tudlak képzelni benne.

Azt gondolom, vannak bizonyos szerepek, amikhez kor kell. Természetesen, ha Isten engedi, akkor nagyon szívesen eljátszanám Tevjét, de játszottuk ezt már a főiskolán és akkor Percsik voltam benne.

Nagyon otthonosan mozogsz a zene minden területén. Ez a vendéglátós múltadból adódik?

Szerintem ez abból ered, hogy a vendéglátózós kilenc évben, esküvőkön hét-nyolc-tizenkét órát kellett énekelni, rengeteg féle stílusban. A jazztől a rockon át a rock and rollig, mulatós zenén át minden félet, és ezt nagyon szerettem is, hogy mindenféle műfajt énekelhettem.

Szüleimmel

A színésznek szüksége van a népszerűségre. Te népszerű színész vagy. Nagyon sokat kell ezért dolgozni, mivel most nincsenek tévéfilmek, filmszerepek, amik könnyebben hoznák a népszerűséget.

Igen, ebben részemről is sok munka van. Sokat köszönhetek menedzseremnek, Zolinak, akivel három éve dolgozom együtt, és iszonyatosan sok munkája van abban, hogy megjelent az önálló lemezem tavaly. Kiegyensúlyozottan, szervezeten tudok dolgozni, mert a háttérmunkát (promóciót, riportokat, fellépéseket szervez) ő végzi. Ez egy közös projekt, amelyben rám így csak a művészi munka marad.

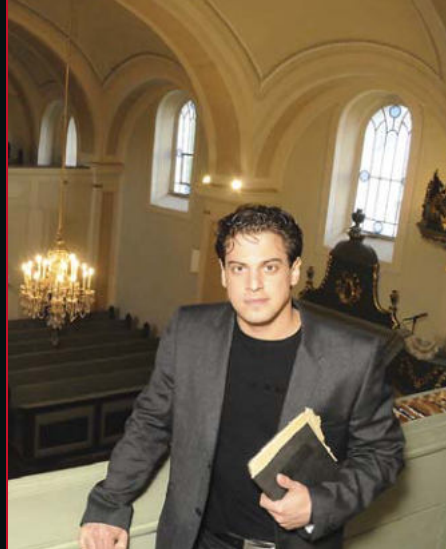
Az Adagio együttesnek is szerepe volt abban, hogy népszerű fiatal színész vagy.

Ez egy öt éves időszak volt, diploma után kerültem a zenekarba. De prózai és egyéb elfoglaltságaim miatt, egyre nehezebben voltak össze egyeztethetők a fellépéseink. Szép volt, jó volt, rengeteg gyönyörű pillanatomban volt benne. Vannak nehéz döntések az életben, az egyik ez volt, de ezt meg kellett hozni. Hála Istennek, jó viszonyban vagyok a srácokkal, ők mennek tovább, én is járok a saját utamon.

Ördöglakat c. bűnügyi játékban

A fényeslitkei református templomban

Szavak a címe első szólólemezednek. Mennyiben tér el ez az Adagio stílusától?

Megmondom őszintén, szándékosan mást akartam csinálni, mert én is érzem, hogy sokféle zenei stílusban alkalmas vagyok arra, hogy megmutassam magam. A zenekar stílusa is közel állt hozzám, de a lábamban benne van a bugi, szeretem a rock and rollt, a bulisabb dalokat, ezért akartam a könnyedebb műfaj, a populáris zene felé elmenni. Van rajta latinos hangulatú spanyolos, tipikus pop zene stb. A Szavak címet pedig azért kaptam, mert a könnyedség ellenére sikerült olyan szövegeket írni, amelyeknek van mondanivalójuk. A címadó dal arról szól, hogy az ember a szívében megtalálja a választ mindenre, csak csendben kell lenni egy kicsit, hogy meghalljuk.

Ha a szívnél tartunk, a Te szívedben sokat jelent Fényeslitke és Kisvárdá?

Kisvárdá a szülővárosom, ott jártam gimnáziumba. Fényeslitkén nevelkedtem, ott éltem tizennyolc éves koromig a szüleimmel, meg a bátyámmal.

A családban harmadik Nagy Sándor vagy, várható negyedik Nagy Sándor?

Persze, nem mondom azt, hogy ez holnapután fog megtörténni, vagy nagyon a

közeljövőben, de igen, harminc éves vagyok, lassan az ember gondolkodik ilyesmiken.

Református vagy, szeretnélek megkérdezni, mit jelent az életedben a hit?

Az egész életemet meghatározza. Szerintem teljesen mindegy, hogy az ember milyen felekezethez tartozik, a lényeg az, hogy az ember hisz abban, aki mindazt létrehozta, ahol vagyunk. Amikor nehéz helyzetbe kerülnek az emberek, azt szokták mondani, hogy az Isten elhagyott. Én erről azt gondolom, hogy ez lehetetlenség, mivel Isten mindenhol, mindenben ott van. Ha a tudomány felé akarok menni, akkor maga a rezgés, a levegő is belőle van. Ezért képtelenség, hogy az Isten elhagyja az embert. Fordítva van, de én igyekszem nem eltávolodni, igyekszem mindig kapaszkodni, a hitet és a reményt felfrissíteni magamban.

Nagyon tetszett az életrajzodban az a mondat, hogy „Isten kegyelméből születtem”. Később megismétled így: „Isten kegyelméből lettem színész.”

Ezt nem véletlenül írtam. Mindent Istennek köszönhetünk.

Mennyire szeretsz verset mondani? Hallottam tőled a Tétova ódát.

Tatán volt egy musical koncert Zoli szervezésében, és kitaláltuk, hogy mi lenne, ha nem csak énekelnék, hanem verset is mondanék. Azt gondoltam nem illene egy musical koncertre, hogy kiállok egy mikrofonnal és elmondok egy verset, ezért csináltunk a versnek zenei aláfestést. Úgy érzem, jól sikerült a vers ilyen formán való tolmácsolása.

Tíz éve vagy a pályán, és két díjat kaptál eddig, az egyik szakmai, a másik közönségdíj.

Igen, ez így igaz. Az egyik a Sűgő Csiga-díj, amelyet a közönség szavazatai alapján kaptam. A Soós Imre-díj pedig fiatal pályakezdők részére van, 2009-ben

kaptuk egy pályatársammal, aminek szívből örültem, hiszen ez egy szakmai elismerés.

Van példaképed?

Nekem a családom minden egyes tagja példakép, úgy a szüleim, mint a testvérem. Rajtuk kívül vannak emberek, akikre fölnézek, de igazságtalanság volna bárkit kiemelni.

A színészek közül?

Azok közül, akikkel együtt játszom, említettem Gálvölgyi Jánost, vagy Haumann Pétert. Tőle hallottam egy eredetileg Brecht-től származó mondatot: „ha a színház vagy a művészet bármely ága nem élni segít, nem gondolkodtat, tanít, pihentet, akkor arra nincs szükség”.

Egy színésznek gyakran kell tükröbe nézni, nemcsak sminkelésnél. Úgy gondolom, hogy neked nem okoz nehézséget, ha szembenézel önmagaddal. Jól látom?

Szeretem, amit csinállok. Jóban vagyok a kollégáimmal, s igyekszem megadni azt a tiszteletet, ami a színjátszást megilleti. Fontos, hogy őrizsem jó kondíciómat, hiszen szerepeim ezt megkövetelik. Nem jelenhetek meg a közönség előtt fáradtan, csapzottan, jó pár plusz kilóval.

Terveidről szeretnélek kérdezni.

Tervem volt, hogy 30 éves koromra elkészítem első önálló lemezemet. Ez megvalósult. Most volt Anthony Shaffer Ördöglakat című bűnügyi játékának bemutatója, amelynek egyik főszerepét játszom. Zajlik a lemezbemutató turné, amelynek az egyik állomása a Madách Színház volt. Szeretnék a játékkal, a dalaimmal minél több örömet okozni az embereknek.

Gréci László

Spamalotban

József és a színes széles vásznú álomkabát

„Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”...

Tóth József Péterrel, Lipót polgármesterével, a Lipóti Pékség és az Orchidea Hotel tulajdonosával beszélgetek, aki 2009-ben elnyerte a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége által alapított „AZ ÉV Vállalkozója” díjat.

Hitről, magyarságról és az általa képviselt értékekről beszélgetek Tóth József Péterrel. Mielőtt még ezekre rátérnék, arról faggatom, voltak-e a pékmesterségnek hagyományai a családjában.

Nem volt pék a családban. Nekem eredetileg hús- és élelmiszerbolti eladó a szakmám, húsboltokban voltam vállalkozó, szerettem a pult mögül az emberekkel foglalkozni. Családon belül létrehoztunk először egy ÁBC élelmiszerboltot, amelyben húst is árultunk, és ezen belül szerettem volna egy látványpékséget is. Az édesanyám házában meg is nyitottam egy pékséget, ahol először négyen dolgoztunk. Ez 1992-ben volt, jövőre lesz húsz éve, hogy belevágtunk. Aztán kimentem Norvégiába, hogy gépeket vegyek. Ott találkoztam egy soproni származású 56-os hazánkiával, akinek megfogadtam az ötletét, nevezetesen: ne látványpékséget hozzak létre, hanem csak egy kis pékséget, de a pékárut ne csupán helyben lehessen kapni, hanem a szomszéd faluban is. Innen jött a pékség ötlete, és ebből fejlődött ki az a pékségálózat, amelynél most tartunk.

Mi a titka annak, hogy a Lipóti Pékség ennyire sikeres vállalkozás, hiszen sokan foglalkoznak pékárusítással. Nem a gyártási titkokra vagyok kíváncsi, hanem arra, hogy mitől lett sikeres.

Nincs titok: a sikerben benne van egyrészt egy tizenkilenc évnyi becsületes munka, másrészt egy elhivatottság, amire szüksége van

mindenkinek, akár pék, akár más munkát végez. A sikerhez vezető út záloga, hogy a választott szakmát magas szinten kell elsajátítani. Ha én nem tudnám, hogy miből lesz a jó kenyér, akkor a kollégáimnak sem tudnék segíteni. Éveket töltöttem a szakmában, és nem restelltem járni az országot, hogy a legjobb pékmesterektől sajtóítsam el a mesterségbeli tudást. Szerencsére volt lehetőségem a világ sok részén is járni, és – a középkori céhlegényekhez hasonlóan – tovább tanulmányoztam a szakmát, összegyűjtve rengeteg tapasztalatot. Egy vállalkozónak kell hogy legyen elhivatottsága, megfelelő szakmai ismerete, gyakorlata, akaratereje és nem mellesleg szeretet az iránt, amit csinál, mert ha valaki nem élvezi, akkor nem lesz sikeres. Persze kell még hozzá üzleti és marketing érzék, és ami a legfontosabb, egy megfelelő családi háttér. Hosszan sorolhatnám, mi minden kell hozzá még.

A kenyeret kézzel sütik?

A tészta dagasztása géppel, de minden más művelet – a csipéstől a virgolásig – minden hagyományosan módon, kézzel történik. Szlovákiától Pozsonyon át Kecskemétig minden üzemenkben így készül a kenyér. Száztíz boltunk van Magyarországon, ennek a fele Budapesten található.

Egyik nyilatkozatában azt vallotta, amikor szintén a sikere titkáról faggatták, hogy a szerencse mellett

kell az égiek segítségével is. Az utóbbiak érdekelnének engem.

Szerencse az életben mindenhez kell. Az élet mindenkinek ad lehetőséget, van, aki a rátermettsége alapján tud vele élni, és van, aki nem. Én vallásos ember vagyok, Lipóton a római katolikus egyházközség képviselőtestületének is a tagja vagyok. Nekem az a tapasztalatom, hogy ha valaki valamit nagyon akar, és azt szívvel-lélekkel, becsülettel teszi, akkor biztos kap külső segítséget hozzá. Velem mindig ez történt.

Tehát a hite segítette az akadályok leküzdésében. És el tudta fogadni azt segítséget, amelyet a Jóisten-től kapott. Én azt gondolom, hogy mindent neki köszönhetünk, azt is, hogy a tehetséggel, amit kaptunk élni tudjunk. Csak nem mindenki fogadja el ezeket a kegyelmi ajándékokat, vagyis nem hallgat a jó lelkiismeretére.

Teljesen egyetértek Önnel, de azt még hozzá tenném, hogy az ember beleszületik, illetve felnőtt egy családban, ahonnan örökli a génjeit, és nem mindegy, hogy milyen példát lát. Elsősorban a tisztességes, becsületes gondolkodás megtapasztalására utalok. Nálam például nincsenek szerződések az alvállalkozóimmal, én még nem voltam bírósági tárgyaláson – nem is fogok menni –, mert egy kézfogást vagy egy szembenézést többre tartok, mint egy húsz oldalas szerződést. Persze ez nem azt jelenti, hogy én ezt

bárával szemben alkalmazom. Úgy gondolom, aránylag jó ember ismerő vagyok, amikor beszélgetek valakivel, el tudom dönteni, hogy tudok-e vele együtt dolgozni, vagy nem. Amikor

belefogtam a vállalkozásba, akkor az ügyvédem, a jogi tanácsadóm, a könyvelőm, mindenki kérdőre vont, hogy én ezt, hogy gondolom, hogy merészelem.

Ezek szerint csak a bizalomra épít?

Ez a bizalom mindig kétoldalú. Először is én kérek, és én adok. De ha valaki csak azért akar a Lipóti Pékségnek alvállalkozója lenni, és még a terméket nem is szereti, mert szerződés köt minket egymáshoz, abból hosszú távú együttműködés nem lesz. A másik: ha nem tartja be az alvállalkozó az én legfontosabb kérésemet, a „mindent a vevőkért” irányelvet, amelyben benne van a kedves kiszolgálás, a tiszta, rendezett, átlátható bolt, a bizalom a vevő iránt, a blokkadás stb., ha ő ezt nem teljesíti, akkor én nem is vagyok hajlandó neki szállítani, ezért nem kell szerződés. Ismeretlenül próbavásárlásokat végzünk, hogy ellenőrizni tudjuk az alvállalkozóinkat, mennyiben tesznek eleget a mi feltételeinknek. A legnagyobb marketing az, ha a vevő ajánlja a termékeinket az ismerőseinek, mert kiváló az áru és kitűnő a kiszolgálás.

Az eddigi beszélgetésből egyértelmű számomra, hogy Ön mélyen hívő ember, aki mindenben a Jóistenre hagyatkozik.

Én könnyű helyzetben vagyok, mert engem hitben neveltek fel. A faluban egyedül az Édesapám volt az, aki nemhogy a pártba, de még a téeszbe sem lépett be. Gyermekként tudom, milyen volt a szocializmus, láttam, mit szabadott, mit nem. Egész sor példát tudnék említeni, amikor azt mondtam az Édesapámnak – 18-20 éves srácként –, hogy nyugalom, a Jóisten meg fogja oldani a helyzetünket, és minden jóra fog fordulni azokban a dolgokban, amelyekben mi elnyomásban részesültünk. Az Édesapám nem mehetett el szénalicitálásra, semmire sem, mert nem volt annak a rendszernek a tagja. Nálunk odahaza teljesen természetes volt, hogy járunk templomba. Igen nagy tudású plébánosunk volt, hozzáteszem, most is ilyenhez van szerencsénk. Ezt azért hangsúlyozom, mert nem mindegy,

hogy a falu papja hogyan szolgálja a híveket, a fiatalokat és az idősebbeket. Sokszor mondom, ha

számára is, persze nem úgy, hogy közben hat-hét falut kell ellátnia. Nagyon fontos, hogy a pap lelkileg, egyházilag is, vagyis minden szempontból támaszt tudjon nyújtani a híveknek. Én ezt gyermekként mind megkaptam, megvoltak a lehetőségeim, egyrészt a szüleim, másrészt a kiváló papunk által, hogy megtanuljam, miről szól a vallás. Persze tudom, hogy ez nem min-

denkinek adatik meg. Én, ebből a szempontból, szerencsés helyzetben voltam. Mint említettem egyházközségi képviselő is vagyok a falumban, mindent megteszünk, amit lehet, már túl vagyunk egy templomfelújításon is. Lipót alapjában véve egy vallásos település, ezért azt mondhatom, hogy jó helyre is születtem. Régi papunk munkája még mindig érződik a faluban.

Beszéljünk a magyarság fogalmáról is. Mit jelent Önnek magyarnak lenni?

Én büszke vagyok arra, hogy magyarnak születtem. És azért lettem polgármester, mert szeretem a falumat, és ebből a pozícióból tudok az ott lakó embereknek segíteni. Az, hogy most szinte nincs munkanélküli Lipóton, erre meg kiváltképpen büszke vagyok. De, ha rajtam múlna, akkor ebben az országban mindenki boldog lenne, volna munkája és mindenki sikeres len-

minden településnek olyan lelkipásztora volna, mint amilyen nekünk most van, meg volt is, akkor sokkal könnyebb életet élnénk, mert egy jó pap óriási segítség a falu meg a polgármester

ne. Én a lehetőségeimhez mérten ezért teszek is, hogy csak egy példát mondjak. Idegenforgalommal is foglalkozom, amelyhez járul egy borospince, és itt csak magyar borok vannak. Megvannak azok az elgondolásaim, hogy én hol tudnék hozzájárulni ahhoz, hogy kis hazánk jó úton haladjon tovább.

Nemrég lehetőségem nyílt egy kanadai 56-os egyetemi tanárral arról beszélgetni, hogy százezer magyar él Ottawában, és sajnos pont az a réteg ment el, amelyik az értelmiséget képviselte, ezzel is meglehetősen nagy űrt hagyva maga után. A történelemből jól tudjuk, hogy a háború után, az akkori rendszerváltást még egy államosítás is követte, ami azt is eredményezte többek közt, hogy megszüntették a szakmákat. Felszámolták azt a vállalkozói réteget – legyen az hentes, pék vagy bármi –, akik képviselték a hazai iparos társadalmat. Ezzel generációk tudását szakították meg, és a kenyérgyárakban nem azokat tették vezető beosztásba, akik értettek a szakmájukhoz, hanem azokat, akik megfelelő piros könyvvel rendelkeztek.

Szerencsére, manapság már kezdenek újra éledezni a kihalt szakmák, a borászat már teljes egészében feljött. A 80-as évek végén, 90-es évek elején sok maszek pékség kinyitott, de nem azok tudtak újra kezdeni, akik valaha pékségben dolgoztak, mert a legtöbbször nem volt erre pénze, aki pedig üzletet nyitott nem biztos, hogy rendelkezett olyan marketing képességgel, hogy ezt nagyban is tudta volna csinálni. Akik meg nem tudtak a piacnak eleget tenni, és nem tudták felvenni a versenyt, azok a rostán kiestek.

Ma viszont a multinacionális cégekkel kell megküzdeni a hazai közép- és kis vállalkozásoknak.

Igen, ez így van, de minél nagyobb a konkurencia, annál jobban serkenti a vállalkozót, hogy a piac igényeinek megfeleljen. A magyarságra visszautalva, hogy mennyire fontos a hazai termelés támogatása, én pont a multik miatt kezdem bele a mintabolthálózat kiépítésébe, mert megértettem, hogy az óriás cégeknek való termelésből nem lehet megélni, sőt rövid halál a vége. Már tíz éve annak, hogy nem termelnek nekik, hanem a saját lehetőségeimen belül, folyamatos termeléssel, egységes alvállalkozók bevonásával elégítem ki a magyar keresletet. Csak érdekességképpen említem meg, hogy azóta viszont több multi cég keresett meg, miként lehetne megoldani, hogy az ő boltjában is lehessen

kapni például 3 kilós lipóti paraszt kenyeret. Én pedig nem üzleti szempontból mérlegeltem, hogy ebből a vállalkozásom milyen szinten tudna profitálni, amikor azt válaszoltam, hogy nem akarok veletek együtt dolgozni, nem kérek belőletek, mert nekem elveim vannak.

A multi cégekkel viszont árban nagyon nehezen tudják a hazai vállalkozások a versenyt felvenni.

Árban nem, de másban igen. A multik a tömegtermelésre szakosodtak, ami azt jelenti, hogy gépekkel minél gyorsabban és olcsóbban nagy mennyiséget állítsanak elő. A vállalkozók pedig kevesebbet, de jó minőséget, munkaigényesen, időigényesen előállított terméket készítenek reális áron. A multikkal azért sem lehet a pékpiacra felvenni a versenyt, mert ő azért adja a száz forintos lisztből száz forintért a kenyeret, amellyel a vevőt becsalja, mert neki nem számít, hogy az alapvető élelmiszereken mennyit veszít, hiszen ott van mellette a több tízezer féle áru, ami viszont busásan megtéríti az előbbi veszteséget. Ő üzleti szempontokból adja direkt áron alul a pékárut. Mi ebben nem szeretnénk részt venni, mi teljesen más gondolkodással dolgozunk.

Kérem, hogy a családjáról is mondjon pár szót.

Négy gyermekem van, három nagy fiú 17-től 21-ig éves korig és egy 4 éves kislányom. Teodóra a neve, ami isteni ajándékot jelent. Egy-

szer megkérdezték tőlem, gazdag embernek érzem-e magam. Azt válaszoltam, hogyha abból szempontból nézzük, hogy reggel boldogan ébredek, és este nyugodtan fekszem le, és napközben azt csinálom, amit szeretek, akkor igen, annak ellenére, hogy több mint 400 embernek adok munkát és kb. 600 ember tartozik hozzám mint alvállalkozó. Persze nem egyedül csinálom, mert a hozzám tartozókat tanítom, és kérem, hogy ők is hasonlóképpen végezzék a mindennapi munkájukat. A három nagy fiamat is úgy nevelem, hogy ne tőlem várjanak el mindent, én csak az útravalót adom meg nekik, de minden mást nekik kell megoldani. A fiúkat külön-külön egy évig magam mellé veszem a napi munkámban, hogy lássák, megtapasztalják, hogyan kell egy vállalkozást kézben tartani, fejleszteni. Ezt azért is tartom fontosnak, hogy – mivel eltöltöték a kötelező katonai szolgálatot – kapjanak egyfajta kiképzést. Az életre próbálom nevelni őket, hogy el tudják majd látni a családjukat. Ha ez sikerül, akkor boldog apa maradok, mint most.

Ez is egyfajta apostolkodás, ha nem is az Igét hirdeti, hiszen kenyeret és munkát ad az embereknek.

Én nem ismerem azt a fogalmat, hogy nem sikerül. Nekem annyira pozitív az élethez való hozzá állásom, hogy nem ismerek lehetetlent. Nem is szoktam azt gondolni, hogy nem fog valami megvalósulni. Alapjában véve egy optimista ember vagyok. Vasárnap a családommal ott vagyunk a szentmisén, sokat beszélgetek a plébánosunkkal is.

Gondolom ez a pozitív szemlélet az erős hitének köszönhető.

Számomra teljesen természetes, hogy jóban vagyok a Jóistennel, és ez oda-vissza működik. Tudom, meg érzem is, hogy Ő segít nekem – erre nem kell külön kérnem. De, én azért teszek is, hogy Ő velem maradjon, ez gondolati párbeszédben valósul meg. Amikor kellett, mindig megkaptam a segítséget. Persze én is folyamatosan kapom a próbatételeket, a keresztet nekem is cipelni kell, hiszen milliószor jönnek hozzám az emberek ilyen vagy olyan ügyekben, hogy segítsék. Ezek nagyon komoly megpróbáltatások, és amit tudok, a lehetőségeimhez képest mindent megteszek. Senkit nem küldök el üres kézzel. Számomra mindig öröm, ha tudok valakinek segíteni.

Köszönöm a beszélgetést.

Kuruczleky Ilona

A böjtnek felszabadító ereje van

A nagyböjt kapcsán dr. Bábel Balázs metropolitával, a Kalocsa–Kecskemét Főegyházmege érsekével beszélgettünk.

A mai világ gazdagabb része dollármilliárdokat áldoz a fitneszre, az alakformálásra, a vegetáriánus kultúrára. Nem tartja anakronizmusnak az egyház böjti parancsait, tanítását: a hamvazószerdá, a nagyböjt és nagypéntek étrendi szigorát?

Mindenki elismeri, hogy önfegyelmre szükség van. Társadalmi tragédia, ha az ösztönök és a szenvedélyek elszabadulnak. Az önuralom erényét nem lehet gyakorlás nélkül megszerezni. Az önként vállalt lemondás nemesíti az embert, és képessé teszi nagyobb, felelősségteljes, érdemszerző tettek vállalására. Biológiai életünk egyik legfontosabb kényszere a táplálkozás. Érthető, hogy az asztal örömeiről való lemondás ősidők óta nagy kihívást jelent. Az ember megpróbál a test ellenében dönteni. Nem

önsanyargatók vagyunk. A szeretetre akarjuk magunkat fölszabadítani.

A társadalom mégis ellenszenvvel veszi tudomásul, ha valaki böjti gyakorlatot hirdet, vagy az egyház vonatkozó tanításáról beszél!

Pedig senki sem döbben ma már meg, ha egy étteremben bejelenti valaki, hogy ő vegetáriánus, vagy fogyózik; vagy amikor muzulmán vendég érkezik, természetesnek veszik, hogy ő – vallási meggyőződése okán – sertéshúst nem fogyaszt. A mi böjtünket gyakorta gyanúsán vizsgálják. Szenteskedésnek találják. Ugyan mit akar ez? Különködik, ha bizonyos fogásokat nem eszik meg jeles napokon. Pedig a böjti eszmének egy olyan világban, ahol százegek milliók nélkülöznek, különös érvényessége és aktuális üzenete van. A kereszténység a nagyobb szeretet érdekében értékeli és ajánlja ezt a gyakorlatot. Mert máig felszabadító ereje van a böjtnek.

Furcsa, hogy halat, kaviárt, rákot szabadon fogyaszthatunk. Az italokra sincs tiltás.

A tiltások, ajánlások rendszere történetileg értelmezhető. A lényeg: ha valaki érti hamvazószerdá üzenetét, az tudja, mit szabad és mit nem.

Ha valaki szalozomzni kíván a tiltó táblák között, önmagát csapja be. Nyerni akar, de veszít.

A has – a mammon – gyors válasza: „torkos csütörtök”.

Minden marketing, minden üzlet. Valamiért a vendéglátás mintegy ellenkezni kíván – ha kell, „ősi” ünnepek föltalálásával is – az egyházi tradíciókkal. Én úgy nőtem föl, hogy erről a „torkoskodásról” sosem hallottam. Egyik nap böjt, másik nap hedonizmus, Eldorádó és nélkülözés. A világ erkölcsi kettőssége...

Az érseki konyhán kemények a böjti szabályok?

Én azt nem ellenőrizhetem, hogy a nálunk étkező munkatársak mit esznek, betartják-e a tilalmat, hányszor laknak jól. A konyhánkon természetesen ilyenkor nincs húsétel. Egyébként ez a visszafogottság az év többi napjára is igaz. Vasárnapokon az egyházmegyét járom. A plébániákon azt eszem, amit élém tesznek. Nem hősiesség ez, és nem is okoz nehézséget. Az étel nálam sosem volt központi kérdés. Nem traktálhatjuk magunkat úgy, mintha nem tudnánk: Magyarországon is sok százezer család éhezik... Farkas P. József

2011 – II. János Pál pápa emlékének szólnak

Wojtyla-mottó: „A mi oltárunk a nélkülözők böjtös asztala.”

Májusban szentté avatják II. János Pál pápát. A róla elnevezett Karol Wojtyla központ nap mint nap rászoruló sokaságának nyújt segítséget. II. János Pál pápa szentté avatása mit jelent az önök életében? – kérdeztük Farkas P. Józsefet, a ház alapítóját.

Örömmel vettük a hírt, hogy névadónkat május elsején boldoggá avatják Rómában. Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy a pápa szülővárosának, Wadovicének jóvoltából mi magunk is meghívást kaptunk erre a különleges ceremóniára, a város polgármesterétől, Eva Filipiaktól.

A Wojtyla-év milyen kötelezettségeket jelent az önök intézménye számára?

Ezek nem csak kötelezettségek, sokkal inkább elismerések számunkra, hogy egy ilyen rangos egyházi ünnephez kapcsolódhatunk programjainkkal, amely már megkezdődött a kommunizmus áldozatainak világnapjára való megemlékezéssel.

Milyen rendezvényeket szerveznek a közeljövőben?

Hisszük, hogy II. János Pál halálával nem hagyott el minket. Minden rendezvényünkkel szeretnénk emléket állítani a géniusz áldozatos

élete előtt, és egyben példát mutatni. A programokat is úgy állítottuk össze, hogy bárki felekezeti hovatartozás nélkül bekapcsolódhasson az év során. Májusra reményeink szerint teljesen megújul a Wojtyla-ház környéke.

Az avatóünnepséget a boldoggá avatással egy időben tervezik?

Nem, hiszen akkor a mi kis delegációnk is Rómában vesz részt a ceremónián, de még május folyamán megtartjuk a mi ünnepünket, a tér-avatót, és ekkor jelentjük be, hogy egy II. János Pál pápát ábrázoló relieffel gazdagodik a tér. A lengyel–magyar barátság azonban nemcsak formailag jelenik meg a szép új környezettel, hiszen az érseki Ferences Akadémia előadásait szintén a boldoggá avatás témája köré építettük fel. Neves előadók bemutatják a pápa életútját, történelemalakító személyiségét, teológiáját az enciklikái tükrében. Tárlatok is színesítik a programjainkat, többek között a Wadovicéből érkező fotókiállítás, valamint a fővárosi Szent Adalbert lengyel egyházközösség II. János Pál tárlata.

Zarándokutakat is terveznek?

Természetesen, olyan hazai állomásokat

érintünk majd, amelyeket személyesen is felkerestünk az egyházfő, mint Máriaapócsot, Esztergomot, Debrecen és Pécsot.

A Wojtylába járó rászoruló is részesei a programoknak?

Igen, célunk továbbra is az, hogy a mindennapjainkat gazdagítsuk kulturális és egyházi programokkal. Hivatásunk, hogy örömhírt vigyünk a szegényeknek, de nemcsak szóval, hanem a szeretet cselekedeteivel is. Idén a napi meleg étel, ruhaosztás mellett fő célunk a társadalomba való visszakapcsolódásuk segítése.

2011 emellett az önkéntesek éve is. Az önök munkáját mennyiben segítik önkéntesek?

Sokan jelentkeznek, ami örömteli. Valamennyi segítséget elfogadjuk. Velünk együtt sokan érzik fontosnak a szegények segítségét. Krisztus itt van velünk, testvéreink hálás szívében, és ez nagyon jó dolog. Sebestyén Hajnalka

A Magyar Örökség-díj átadásán

A jó könyv, szolgálat

Találkozás Bedő Györggyel, a Kairosz könyvkiadó igazgatójával

1930. június 11-én született. Édesapja dr. Bedő Lajos főszolgabíró volt. Elemi iskolába Mándokon járt, a gimnáziumot Nyíregyházán, Munkácsán és Kisvárdán végezte, 1948-ban érettségizett. Tanulmányait Egerben a Hittudományi Főiskolán kezdte, közben a kisvárdai kísérleti gazdaságban fizikai munkásként dolgozott. 1951-ben munkaszolgálatos katonának sorozták be, ahonnan 1953 őszén szabadult. 1959-től könyvelőként alkalmazták, 1955-ben megnősült, 1956 novemberében leánya született. 1959-ben pályázattal került a könyves szakmába, a Könyvterjesztő Vállalat komáromi könyvesboltjának üzletvezetője lett. Majd az Írók Boltját vezette, közben magyar-könyvtár szakos diplomát szerzett. Az Állami Könyvterjesztő Vállalat beszerzési főosztályvezetőjévé nevezték ki úgy, hogy élete során párt tagja nem volt, hitét megtartotta. Tehetségének és tudásának köszönhető, hogy 1972–1989 között munkájáért számos kitüntetést kapott. 1990-ben nyugdíjba ment. 1996-ban Bt.-t alakított, s a Kairosz-szal elindult a maga útján. Kahler Frigyes a Mindszenty-díj átadásán úgy mondta, a Gondviselés megadta neki a lehetőséget, hogy saját kiadója arculatát kialakítsa. Bedő György ezt kegyelmi pillanatként fogta föl, s fél évszázados könyves múltja minden tudását és tapasztalatát ötvözte, hogy kiadóját – szinte a semmiből – létrehozta.

2010 decemberében Magyar Örökség-díjat kapott. Bakos István által írt laudációból idézünk: „Ha megfigyeljük a KAIROSZ-t; érzékelhetjük, hogy e régi vágású, keresztény-nemzeti szellemiségű kiadó az elmúlt másfél évtizedben megjelent könyveivel mérhetetlen hiányt pótol közművelődésünkben. Bizonyos vonatkozásban olyan különös szellemi teljesítményt mutat föl, ami példa nélküli a honi könyvkiadásban. A Kiadó arculatának különös vonása, hogy Európa igazi szellemi hírnökeinek, képviselőinek régi-új üzeneteit folyamatosan közvetíti. Könyvei révén közkinccsé teszi a földrész nemzeteit összekovácsoló spirituális erőt. Hozzájárul önmagunk s az Európai Unió alkotmányából tudatosan kirekesztett keresztény gyökereink megismeréséhez, tudatosításához: Szent Ágostontól Nagy Szent Gergelyig, Órigenésztől Szent Jeromosig, Eckhart Mestertől a hitvitázó szerzőkig, a mártír szentektől a nagy misztikusokig, egészen Puskeley Mária: A keresztény Európa szellemi gyökerei c. 740 oldalas összefoglaló munkájáig. E művek zöme valahol, valamikor már megjelent magyarul, de elfeledett, hozzáférhetetlen. Másik részüket a Kiadó íratta, vagy fedezte föl, ill. fordította le nyelvünkre. Törzsszerzőik közé tartozik pl. három emigráns; a filozófus Molnár Tamás, a természettudós teológus Jáki Szaniszló, a történész Czettler Antal. Említenünk kell a Medvigy Endre gondozásában megjelenő, száműzetésben meghalt írónk Nyíró József életmű sorozatának 17 kötetét, vagy Bene Éva, Bogár László, Fekete György, Papp Lajos, Csath Magdolna, Mészáros István, Adriányi Gábor, s mások könyveit is e sorban.”

Bedő György 80. születésnapjára A jó könyv szolgálat címmel, vallomásos interjúból szer-

kesztett könyvet kapott munkatársaitól ajándékbá. A kötet hátlapján Szent Ágostont idézi: „Minden idő alkalmas arra, hogy benne Istennek szolgáljunk. Használjuk föl az időt, és az szent idővé válik.” Bedő György a KAIROSZ szerzői, fordítói és munkatársi csapatával, könyves szolgálatával szent időt értelt. Nyugdíjasként megalakította élete fő művét, a keresztény magyar világ tudatosabb létét, „szellemi honvédelmét” segítő Kairosz Könyvkiadót. Értéktörző és értékteremtő munkája méltán lett Magyar Örökségdíjas.

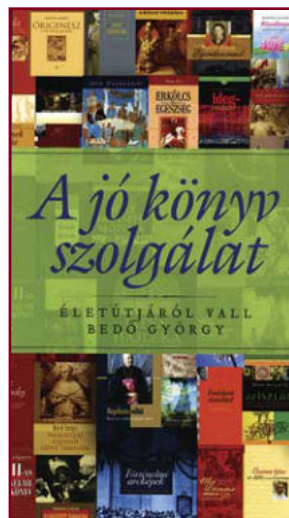
Tizenöt éve alapította kiadóját. Hogyan kezdődött?

Hat éve voltam nyugdíjban. Láttam, hogy sora alakulnak a kiadók úton útfélen. Egész életemben másnak szolgáltam. Ekkor határoztam a Kairosz megalapításáról. Célul tűzve ki azt, hogy vissza kell adni az embereknek azt, amit a Kádár-korszak elvett, a hitét és magyarságát. Magam egy konzervatív, keresztény embernek tartom, és ehhez igazítom a kiadó arculatát. Kereszténységgel ellentétes irányzatú kiadványt nem vagyok hajlandó megjelentetni.

Széles a paletta – vallás, teológia, művelődéstörténet, történelem, társadalomtudomány, szépirodalom.

Ha én úgy látom, hogy az általam kiadott könyvek előre viszik a magyarság sorsát, akkor hajlandó vagyok kiadni. Évi kb. 100 könyv, tehát közel 1500 könyvet adtunk ki a 15 év alatt.

Két nagysikerű sorozatuk a Miért hiszek? és a Magyarok lenni.

Biztosan ez a két sorozat a legsikeresebb sorozatunk, hiszen 30 darabosra terveztük és mindkettő már túl van a 80. köteten. Születésének ötletét a Molnár Tamással (Amerikában élő magyar filozófus) való beszélgetés adta, aztán ez folytatódott. Rájöttem, hogy milyen jó, hogy neves közéleti emberek a hitükről beszélnek. Ha a vallás és hit nélkül felnőtt nemzedék elgondolkodik azon, hogy egy Makovecz Imre, Melocco Miklós vagy Papp Lajos szívsebész is hívő ember, akkor talán nem is olyan buta dolog a vallás és a

hit. A sorozat népszerűségéhez hozzájárul, hogy formátuma által munkába menet-jövet el tudja olvasni az ember ebben a mai rohanó világban.

Melyek a kedvenc könyvei a kiadottak közül?

Több ilyen van, s nem mindig az, amelyik a legnagyobb példányszámban fogy. Francios Moré-tól a Jézus élete, vagy Szent Ágostontól az Isten városának négy köteté talán a legkedvebb, igaz, hogy nem az értéküknek megfelelő volt a kereslet irántuk.

Kiadott könyveik között van az én egyik kedvencem: Fekete György Bátorító című könyve.

Ez a könyv azért is szép, mert egy református író Teréz anya gondolataival és gondolataiból írt könyvet. Nemrégiben jelent meg újabb kiadása, így újra kapható.

Nincs boltjuk, kevés a reklám.

Az egy vágyálom, nem tudom, hogy az én életemben megvalósul-e, hogy egy forgalmas helyen boltunk legyen. A tévéreklám nagyon drá-

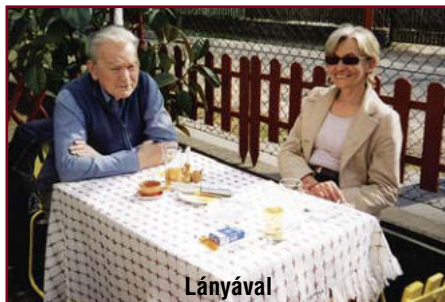
ga, így az internetes híradással próbáljuk a népszerűsítést. Sikeresek azok a könyvbemutatók, ahol az olvasók találkoznak a szerzőkkel, például Papp Lajos évek óta járja az országot, próbálja megmenteni ezt a szegény hazát. Papp Lajosnak már a harmadik könyvét jelentettük meg. Az első, a „Jöjjön el a Te országod” 20 000 példányban fogyott el. Egy könyv csak akkor értékes, ha eljut az olvasóhoz, ha nem jut el, akkor kárba veszett munka. Nagyon fontos az élő kapcsolat a szerző és az olvasó között.

Milyen könyvek várhatók?

Folytatjuk az egyházatyák sorozatot Arany-szájú Szent János életével, és újabb Jáki Szaniszló-könyvet adunk ki. Pál Ferencnek, aki nagyon népszerű, harmadik kötetét fogjuk megjelentetni. Hankovszky Tamás filozófus könyve Pilinszky – akit a 20. század lírikusai közül a legnagyobbak tartok – evangéliumi esztétikájáról. Molnár Tamás önéletrajz. Az ifjúságra gondolva Benedek Elek műveinek kiadására is sor került, és még folytatjuk.

Népszerűek a karácsony előtti könyvvásárok a kiadónál.

Egy igazi kiadó nem a zúzdába küldi a megmaradt könyveket, hanem alkalmat ad arra, hogy kispénzű emberek, egyetemisták, tanulók is

Lányával

könyvekhez jussanak. Nagyon olcsón lehet hozzájutni ezen alkalmakkor a megmaradt könyvekhez. Az érdeklődők, vásárlók nagy száma rávilágít arra, hogy mennyi a szegény, kis keresetű ember, és mennyire kedveltek a Kairoz könyvei, hiszen ilyenkor szinte teljesen kiürül a raktárunk.

Több kitüntetés van. Legutóbb 2010 decemberében Magyar Örökség-díjat kapott.

Nagyon örültem, mert ez nem egy párt kitüntetés, hanem civil emberek kezdeményezére, egy neves bizottság döntése alapján megkapott bizalom.

Nyolcvanadik születésnapjára egy könyvet készítettek munkatársai: A jó könyv szolgálat címmel.

Kicsit haragudtam érte, de olyan harag ez, hogy nem ellene, hanem érte. Nagyon jól esett, de nem szeretem magamat propagálni.

Rádióportban nyilatkozta, hogy szeretne 20-30 évvel fiatalabb lenni, mert mi mindent tudna még megvalósítani a könyvkiadás területén. **Megkérdezhetem, hogy ezt még mindig így gondolja?**

Beletörődtem a saját koromba. Ha még kapok egy-két évet, arra kérem a Jóistent, hogy míg élek, tudjak dolgozni. Az utóbbi időben többet betegeskedem, de ameddig el tudom látni a munkámat, boldog ember vagyok.

Ha megengedi, az Ön hitvallásával zárnam az interjút.

Meggyőződése, hogy a nekünk adatott hüvelyknyi léte küldetéses lelkülettel, Isten szándéka szerint kell kihasználnunk. Rábukkanhatunk terveire az ima által, és az imádságban átéljük a szenvedés értelmét. Ismét Szent Ágostont idézem: „Forog a világ, de áll a kereszt.” Ezt a keresztet valamennyien visszü, és súlya alatt teljesedünk ki. Szalézi Szent Ferenc figyelmeztetett arra: „Teljesen mindegy, hogy Isten milyen helyzetbe hoz, ha ott is szolgálhatok Neki.”

Gréczy László

Dr. Papp Lajos:

A szellem él

Dr. Papp Lajos szívsebész, a Pécsi Tudományegyetem tanára, valamint PTE ÁOK Szívgyógyászati Klinika volt igazgatója. Munkásságát Széchenyi- és Magyar Örökség-, Prima Primissima-, valamint Pro Cultura- díjjal ismerték el. Alább nagyszerű előadásának kómáról szóló részét tesszük közzé.

Egy hölgy olyan állapotba került egy budapesti kórházban, hogy a vezető professzor – aki egyébként jó barátom és nagy tapasztalatú ember – azt mondta róla, hogy nem is érdemes megkísérelni a műtétet. A professzor hazament, és fiatal tanítványa, beosztottja – aki engem egyébként jól ismert és tisztelt – felhívott, és részletesen elmondta az esetet. A hölgy az eszméletlenség határán volt, kínlódott az életéért. De ez a fiatal orvos hitt abban, hogy én tudok és merek segíteni ebben. Amikor a beteggel találkoztam, ha homályosan is, de eszméleténél volt. Leletei alapján már nem szabadott volna, hogy éljen. Mindennek ellenére az élet levegője ott vibrált a beteg körül. Én csak egyet kérdeztem tőle:

„Hisz-e abban, hogy életben marad.” Mondta, jelezte, hogy hisz. Abban a pillanatban eldöntöttem, hogy megoperálom. Ez nem egy racionális döntés volt, hanem inkább egy intuíció.

A műtét után nem tért eszméletehez. Hat napig eszméletlenül feküdt. Lélegeztetőgép tartotta életben. Ezt az állapotot hívják kómának. Én ennek ellenére mindennap többször is odamentem a beteghez, megfogtam a kezét, megsimogattam a fejét. És mivel nem akartam, hogy a többi kollégám megmosolyogjon, ezért egészen halkán a fülébe súgtam ezeket a mondatokat: „Ugye megígérte nekem, hogy nem hagy cserben? Önnek élnie kell. Értse meg: van esélye. Nem szabad földadnia.”

A beteg hat nap múlva eszméletere tért, és egy hónap múlva a körülményekhez képest gyógyultan távozott. Ami a döbbenetes, az most következik. A beteg azt mondta nekem, hogy köszöni a mondataimat. Elmondta percre pontosan, hogy kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken mikor voltam nála, és miket suttoztam a fülébe. Utólag leellenőriztem, valóban akkor voltam ott, amikor ő mondta. Elmondta pontosan, hogy szerdán tizenegy óra húsz perckor megállt ez és ez az orvos az ágya végénél, és akkor őt ott halottnak nyilvánították. Azt mondta a hölgy: „Szerettem volna nekik odaszólni, hogy

ne temessenek el, mert nem haltam meg. Nagyon rossz érzés volt, hogy nem tudtam velük szemben védekezni.” Ez a nő mindent elmondott. Azt mondta: „Alig vártam, hogy maga oda-jöjjön hozzám, és beszéljen az életről.”

A beteg szemén a hat nap alatt végig egy nedves labdac volt, nehogy a szemhértája kiszáradjon. Életfunkciói nem voltak. Nyilvánvaló, hogy a szemével nem láthatott és a fülével nem hallhatott, hanem valami mással, amiről mi nem tudunk. Persze az, hogy valamiről mi pillanatnyilag nem tudunk – vagy nem tud még az orvostudomány –, nem azt jelenti, hogy az nincs is. Az biztos, hogy ezek után nekem már senki nem mondhatja azt, hogy a kóma állapotában lévő beteghez nem érdemes szólni, mert az úgyis meghalt. De számos más esetben is a betegek beszámolnak a műtét alatti élményeiről, pedig elvileg semmilyen élményük nem lehetne. A nagyobb szívűtétéknél megállítjuk a beteg szívét, és gép pótolja a keringést és a szívűködést. Megállítani a szívét nagyon könnyű, beindítani már nem annyira. Miután megoperáltuk a szívét, újraindítjuk. Az újraindítás számomra mindig egy katartikus pillanat. Sokszor a betegek a szív újraindításának élményéről pontosan beszámolnak. Ez azért döbbenetes, mert arról az időszakról, amelyről ő beszámol – nevezetesen a szív újraindításának élményéről – abban az állapotban ő a tudomány mai álláspontja szerint nemhogy nem érezhet semmit, de nem is élhet.

Frigyesy Ágnes

A Szent Kereszt üzenete

1. ÁLLOMÁS. **Pilátus ítélete.** A fejen jól kivehetők a töviskorona vérfoltjai. S megszámlálhatók a korbácsütések nyomai a mezíten test hátoldalán. A sebek alapján kiderítették, hogy a rómaiak háromágú korbácsot használtak, ólomgolyócskával a végén. Ez megszorozta a mózesi törvény által engedélyezett negyven botütést. A vércsíkok nyomai jól láthatók, különösen egy Rio de Janeiro-i orvos könyvének színes rekonstrukcióján, amelyen a vérnyomok vérszínűnek látszanak.

2. ÁLLOMÁS. **Vállaira rakják a kereszt felső gerendáját.** A függőleges rész már előre be volt ásva a Golgota hegyén. A Lepel képéről tudtuk meg, hogy Jézus „csak” a felső gerendát, az ún. „patibulumot” vitte. A kezeket ehhez kötötték. A megostorozottnak ez is nagyon fájdalmas lehetett. A kereszt felső gerendája véres horzsolásával külön nyomot hagyott a háton. Ez az említett brazil orvos könyvének színes rekonstrukcióján különösen jól látható. És megrendítő!

3. ÁLLOMÁS. **Elesik a kereszt gerendájával.** Az esés hatása: sérülések és talajnyomok a térden (Lepelkép), amelyeket a kémiai vizsgálatok kimutattak. A háromszori elesés a középkori passió emléke a liturgikus keresztút állomásain. Egyes látnokok hétszeri elesésről is beszámolnak. A Leplen csak egy elesés nyomát lehet kimutatni. Az Evangéliumból is csupán következtetni lehet rá. Az Elítélt elesésének leg súlyosabb nyomát a jobb kéz tanúsítja a Leplen. Orvosok ellenőrzésével ez a vállficam mérsékeltebb formájára utal. E szerint az Elítélt, amikor elesett, feláldozta jobb kezét, hogy az arcát mentse a zúzódástól.

4. ÁLLOMÁS. **Kürénei Simon vállára veszi a kereszt felső gerendáját.** Az Evangélium utalása hiteles. Az Elítélt nyilván nem volt képes a kereszt gerendáját a Golgotáig cipelni. A Lepel képe és az Evangélium szövege mintegy kölcsönösen kiegészíti egymást. Mivel jól megalapozott, hogy a Lepel Jézus Krisztus testét ábrázolja, Kürénei Simon megadja a ma-

Keresztút Lepel

gyarázatot, hogyan ért el a Golgotára. Valószínű, hogy támogatták. Kürénei Simon személye és segítsége megrendítő valóság. A Lepel képe az evangéliumi szövegek révén kiolvashatóvá teszi, hogy a százados szimpátiája végigkíséri az Elítéltet a keresztúton. Tudja, hogy a keresztfa hordozóját ártatlanul ítélték halálra. Az ott kíváncsiskodó Kürénei Simont szólítja föl tehát, hogy vegye vállára a patibulumot, és ő vigye Jézus helyett. A római katonai jog hatalmazza föl erre. Ha egy katonája beteg vagy sebesült, és nem bírja cipelni a málháját, felszólíthat egy civilt, hogy vigye azt helyette, amíg szükséges. Kürénei Simonnak nem kellett már sokáig vinnie a kereszt gerendáját. Közel volt a Golgota.

5. ÁLLOMÁS. **Veronika kendője.** A Lepel konstantinápolyi időszaka elevenedik meg. Volt, amikor úgy állították ki közszemlére a 11. és 12. században, hogy négy részre hajtották össze, és a Lepel negyedik részének épp a közepén volt az Arc, mint Veronika kendőjén. Maga a Veronika a Lepelre utaló „vera ikona” (= igaz ikon, vagyis az igazi Krisztus-arc) névből származik, és innen veszi eredetét. De összefoglalója minden asszonynak, aki a férfi arcáról letörli a vért és a verejtéket.

6. ÁLLOMÁS. **Keresztre feszítik.** A szögek a csuklón hatoltak át. A kiömlő vér nyomai jól láthatók. A tenyérnek nincs tartó ereje. A lábfejeket egyetlen nagy szöggel verték át. A jobb sarkon jól látni a vérnyom pántlikáját. Tehát a sarokcsontot ütötte át a szög. Annak van tartó ereje. Egy keresztre feszített zsidó régészeti sarokcsontjában még benne maradt a szög,

a Torino alapján

amelyet Jézus testének levétele után csak a kivégző osztag katonái húzhattak ki onnan.

7. ÁLLOMÁS. **Meghal a kereszten.** A halál biztosítékát az átdöfött szív jelenti, a belőle kiömlő vérről és vízzel, amelyre János evangéliuma utal, az orvostudomány szakemberei pedig igazolták. A szívből patakzó vér a jobb mellbimbó alatt, az ötödik borda fölött annyira kivehető a Lepelen, hogy még a római lándzsa vasának méretét is megállapították. A beesés szöge elárulja, hogy a test nem függött magasan. Az agóniában pedig nem volt szimmetrikus a karok helyzete. A lefolyó vér fizikája mindent elárul. A jobb kéz tehetetlen. Mintha igazolná az elesés következményeit, feltehetően a vállficamot. Mindez csupán egyetlen keresztre feszítettre alkalmazható: Jézus Krisztusra. Senki másra!

8. ÁLLOMÁS. **Leveszik a keresztről.** A kivégző osztag katonái emelték le. Ők voltak felszerelve kalapáccsokkal és fogókkal. A tanítvá-

nyok csak ezután vehették át a testet. Három elég volt, hogy a közeli sírboltba elvigyék. János apostol lehetett az egyik. A szemek lecsukódtak a halálban. Hogyan kerülhetett mégis a szemhéjak fölé, lezárásuk biztosítására Pilátus pénzérméje, a két lepton, amelynek nyomait kimutatták? Amikor a katonák levették a testet, a szemek kinyílhattak. A kegyelet ősi és elemi gesztusa: lezárni a halott nyitott szeméit. Itt Pilátus legegyszerűbb pénzérméjével (vö. a mai ötförintos).

9. ÁLLOMÁS. **Eltemetik.** A halott testet becsavarták a gyolcslepelbe, amely az elérhető valószínűség szerint azonos a Torinóban őrzöttel: 436 cm hosszú és 1,10 cm széles lenvászon Lepellel. Rejtvénytudó, hogy a kézfejeket x-alakban helyezte el valaki az eltemetők közül. Csak János apostol lehetett. Ő Kumránban is tanult. Ez a kézpozíció egyiptomi eredetű temetkezési módra utal. A Kumránban felnyitott sírok csontvázainak egy részénél alkalmazták ezt az x-alakú kézpozíciót, amikor papokat temettek. Itt pedig az Örök Főpapot temették el.

10. ÁLLOMÁS. **A fény üzenete.** A Torino Lepel „Embere” a vizsgálatok szerint körülbelül 36 óráig lehetett a sírban. Maga a kép a testből

kiáradó fény hatására keletkezett. Igazolták. Olyan, mint egy fotónegatív. Ez a fényhatásra keletkezett testkép a tudomány emberei számára megfejthetetlen titok. Aki azonban elfogadja az Evangélium tanúságtételét, az a feltámadás jelét ismerheti föl benne. Így kap meggyőző magyarázatot, amit János apostolnál olvasunk. Ő Péterrel együtt Jézus teste helyett csak az üres sírt láthatta, és benne a „lepleket”. Több kérdő is volt a sírboltban. Egyikkel az ajkakat kötötték föl, hogy szét ne nyíljanak. De csak a Lepel volt öszszegöngyölve. János egyedül volt ott Jézus temetésénél az apostolok közül. Ő segíthetett betekerni a testet a gyolcslepelbe. De mi lett a csurom véres lepelből? És hogyan lehetnek rajta a test körvonalai? Kibontotta a leplet. Megnézte. De hová lett a test, amelyet a lepelbe takartak? És akkor János megértette a lepel üzenetét, amelyhez az üres sír látása nem elég. Mi pedig csak általa értjük meg, amit a lepel hatására tanúságtételeként leírt: „Látta és hitt”

Boda László

szent Kereszt
POSZTER

SIMONE

Szenvedéstörténet

Első rész

Húsvétra készülődve, a nagyböjt idején, elmélkedjünk Jézus szenvedéstörténetén, átgondolva Passióját, áldozatát miértünk, az emberiségért. A szenvedéstörténetet Máté evangéliuma alapján elemezzük a Jézussal történetekre koncentrálva, kihagyva az események menetéből Péter tagadását és Júdás árulását. A passio leírása mind a négy evangéliumban aránytalanul hosszú, Jézus élete egyéb részeinek megfigalmazásához viszonyítva.

Mt 26,47: „Még beszélt, amikor íme, Júdás, a tizenkettő közül az egyik megérkezett, és vele nagy tömeg kardokkal és dorongokkal a főpapoktól és a nép véneitől.”

Máté evangélista szorososan követi a történet leírásában Márkot. Júdás vezeti az elfogó csapatot, de csak eszköz a hatalom képviselőinek a kezében. Júdás a kísérelővel a Getszenáni kertbe érkezett. A kert, amely Jézus halálfelelmének és elfogásának tanúja volt, a 14. század óta a ferencesek tulajdonában van. Júdás ismerte a kertet, nem először kísérte oda Jézust. Kik fogták el Jézust? Zsidók, vagy rómaiak? A főtanács rendelkezett templomőrséggel, de lehet, hogy csak erre az alkalomra béreltek fel egy csoportot. János evangélistának teológiai célja van azzal, hogy légiósokat szerepeltet a Getszemáni kertben, mert Jézus az egész világ bűneiért halt meg. A pogány rómaiak is úgy utasítják el, mint a zsidók, tehát ezért szerepelnek az elfogáskor is már pogányok. Fáklyákkal és fegyverekkel voltak felszerelve, tehát ellenállásra számítottak. Jézus eléjük megy, ezzel mutatja, hogy vállalja a vértanúságot, egyedül áll szembe a gonosz hatalommal. Megkérdezi, hogy kit keresnek. Amikor válaszoltak, hogy a Názáreti Jézust, Krisztus megmondta, hogy Ő az. „Én vagyok”, „Én vagyok az út, az igazság, az élet” – mondta korábban Jézus. A katonák erre a földre rogytak, ez mutatja tehetetlenségüket. Ha Jézus nem adná a kezükbe magát, semmit sem tehetnének. Jézus kérte, hogy az apostolokat engedjék el, mert Ő a jó pásztor, aki gondoskodik övéiről, így beteljesedik az írás „Senkit sem vesztettem el azok közül, akiket nekem adtál.”

Mt 26,48: „Aki elárulta őt, jelt adott nekik: Akit megcsókolok, ő az, fogjátok el!”

A csapat tagjai nem ismerhették Jézust, ezért volt szükség a jelre.

Mt 26,49: „Mindjárt odalépett Jézushoz és azt mondta: ‘Üdvözlégy Mester!’ És megcsókolta.” A csók a baráti üdvözlés módja, Júdás az árulás eszközévé teszi. A tanítvány általában kezét csókolta a mesterének, a Talmud ezt kötelezővé teszi.

Mt 26,50: „Jézus így szólt hozzá: ‘Barátom, ezért jöttél!’ Akkor oda mentek, kezet emeltek Jézusra és megragadták őt.” Jézus barátomnak szólítja Júdást, ami a kegyelem utolsó felkínálásának az alkalma, így akarja a jobb érzést felébreszteni benne.

Mt 26,51: „És íme, az egyik azok közül, akik Jézussal voltak, kinyújtotta a kezét, kihúzta a kardját, rásújtott a főpap szolgájára, és levágta a fülét.” Csak Jn 18,10 nevezi meg a tanítványt Pétert, aki levágta a szolga Málkus fülét. A szövegben szó szerint fülecske áll, azaz fülcimpáról lehet szó. Málkus volt a csapatvezető? Málkus nem jelentéktelen háziszolga volt, hanem a templomvezetés második legfontosabb embere, tehát a főpap képviselője. Lev 21,18 szerint a megcsónkított fül alkalmatlanná teszi az illetőt arra, hogy a főpap szolgája legyen. Honnan volt Péternek kardja? A szenvedés háromszori megjövendöléséből arra következtetett, hogy Jézus majd védelemre szorul? Csak Lukács említi, hogy Jézus meggyógyította a szolgát.

Mt 26,52: „Jézus erre azt mondta neki: ‘Tedd vissza a kardodat a helyére. Mert mindaz, aki kardot ragad, kard általvész el.’” Péter példáját a többi apostol is követte volna, és mind kardot fogtak volna, vérengzés alakult volna ki?

Mt 26,53: „Vagy azt hiszed, nem kérhetném Atyámat, hogy azonnal küldjön nekem, több, mint tíz légió angyalt?” Egy légió négy-hatezer katonából állt. Jézus lemond a karizmatikus erejéről, eddig is csak azért használta, hogy küldetését igazolja. A küldetése most az, hogy ne térjen ki a kínhalál elől. Megváltásá-

val a szenvedésnek és a halálnak értelmet adott.

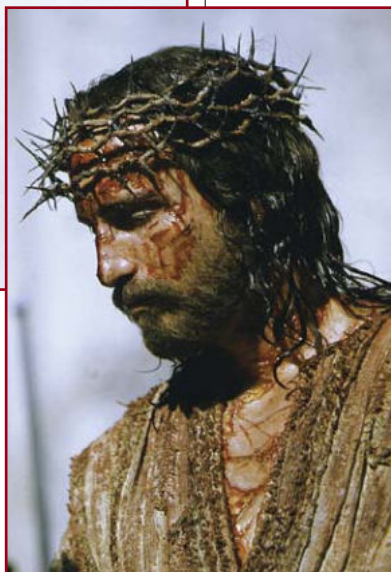
Mt 26,54: „De akkor hogyan teljesednének be az írások, hogy ennek így kell történnie?”

Önként vállalja a szenvedést, így teljesíti a próféták jövendöléseit pl. Izaiás Szenvedő Szolga alakját. Jézus szabadon vállalta az Atya tervét, abban a szenvedés elfogadása is benne van.

Mt 26,55: „Abban az órában Jézus azt mondta a tömegeknek: ‘Mint valami rabló ellen, úgy jöttetek ki, kardokkal és botokkal, hogy elfogjatok engem. Minden nap a templomban ültem és tanítottam és nem fogtatok el.’” A templomban tanított, tehát a főtanács hatáskörén belül, mégsem fogták el, mert igazi ok nem volt rá. Tartottak a néptől, amely prófétának nézte Jézust, ezért fogják el titokban, a rómaiak nélkül.

Mt 26,56: „Mindez azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai. Akkor a tanítványok mindnyájan otthagyták őt és elfutottak.” Beteljesedett Jézus jóslata, amit az utolsó vacsorán mondott, hogy mindnyájan megbotránkoznak benne. Beteljesedik Zak 13,7 jóslata, megverem a pásztort és szétszédnek a nyáj juhait. Szinte érezzük az elfogás sokkoló hatását. Jézus nem mutat ellenállást, nem is az elfogás jogtalanságát vitatja, hanem annak a módját. Jézust a katonák a zsidó főtanács a Szanhedrin, más szóval a

**Jelenetek Mel Gibson:
A passio című filmjéből,
James Caviezel
főszereplésével**

Szinhedrion elé viszik.

Mt 26,57: „Azok pedig megragadták Jézust és elvitték Kaifához, a főpaphoz, ahol az írástudók és vének összegyűltek.” Kaifás volt a hivatalban levő főpap. A főtanács 70 tagból állt, plusz a főpap. Rendkívüli ülésről volt szó, Kaifás házában nem mindenki gyűlt össze. A Szanhedrinnek saját őrsegük, rendőrségük volt. Letartóztathatta, börtönbe zárathatta a vétkeseket, testi büntetést szabhatott ki, kizárhatott embereket az izraelita közösségből.

János evangélistánál Jézust először Kaifás apósához, Annához vitték. Miért? Annásnak különleges tekintélye volt, alkalmasnak látszott bevonni. Kilencc évig viselte méltóságát, egymás után öt fia viselte még a főpapi címet, most pedig a veje. A főpapság egyébként egész életre szóló, de a rómaiak politikai okokból, könnyedén leváltották őket. Kaifás mondta ki korábban, hogy jobb, ha egy ember hal meg a népért. Nem feltétlenül egyszerre ült össze mind a 70 tagja a zsidó főtanácsnak, minden ügyben, 23 tag jelenléte rendszerint elegendő volt. Az ülésen 2 méltóság elnökölt, a nasi vagyis a fejedelem és a doyen vagyis a gyűlés atyja, a legidősebb tag. A tagok karéjt képeztek a 2 főember körül. A 2 félkör 2 végén 1-1 írástudó helyezkedett el, az egyik a vádlott felmentésére, a

másik az elítélésére vonatkozó szavazatokat szedte össze. Ha nagyon súlyos ügyről volt szó, azt kellett mondani a vádlónak: ne felejtsd el, hogy magadon hordozod annak a vérét, akit vádolsz, de mindazokét is, akik csak leszármazottai lehettek volna a világ végéig.

Az evangélisták az eljárás azon részeit örökítették csak meg, amelyeket az ősegyház, a feltámadás fényében visszatekintve fontosnak tartott. Ez a magyarázata az evangéliumok közti eltérésnek.

Mt 26,59: „A főpapak pedig, és az egész főtanács hamis tanúvallomást kerestek Jézus ellen, hogy halálra adják.”

Mt 26,60: „De nem találtak, noha sok hamis tanú jelentkezett. Végül előállt kettő.”

Sok hamis tanú volt, de csak kettőnek a vallomását olvashatjuk. Az ítélethez két egybehangzó tanú kellett, ehhez kerestek hamis tanúkat. Jézus, transzcendens valóságban áll a bírái előtt.

János evangéliumában Kaifás a tanítványairól, a tanításáról kérdezte Jézust. A rab-

biknak, álmessiasoknak is voltak tanítványaik. Jézus érzi, hogy most keresik az álindokot az elítéléséhez. Jézus a válaszában elmondja, hogy a templomban, zsinagógákban tanított, tehát ott, ahol a zsidók a kinyilatkoztatást, Szentírást olvasták, magyarázták. Jézus tanítása a régi szövetség beteljesedése, ezt a tanításának a külső formájával is jelezte, vagyishogy a templomban tanította az új kinyilatkoztatást.

Ha vádolni akarják, találjanak vádat az elhangzott szavaiból, de ne várják, hogy ő vádolja magát. Ez felhívja a figyelmet a helyes peres eljárás betartására, pl. állítsanak tanúkat. Jézus ezzel a törvényben leírt jogával él, kínos helyzet alakult ki emiatt, amit egy szolga úgy old fel, hogy arcul üti Jézust.

Mt 26,61: „És így szól: ‘Ez azt mondta: Le tudom bontani az Isten templomát és három nap alatt felépítem.’”

Jézus, ha káromolta volna a templomot, ez egyenértékű az istenkáromlással, mert a templom részese Isten szentségének. Jn 2,19-ben olvasható Jézus kijelentése a templomról, erre hivatkozik a két állítólagos tanú. Jézus a saját teste temp-

lomáról mondta, hogy három nap alatt felépíti a feltámadásban. Valóban mondta ezt Jézus, de hamisan értelmezik a perben. A mondás kifejezi, hogy Jézus több, mint a templom. Jézus hallgat, mint a megalázott ember.

Mt 26,62: „Ekkor a főpap felkelt és azt mondta neki: ‘Semmit sem felelsz? Mi az, amit ezek tanúsítanak ellened?’”

A főpap talán azt remélte, Jézus beismeri a templom lerombolására vonatkozó szándékát. A templom ellen mondott beszéd halálbüntetést vont maga után.

Mt 26,63: „De Jézus csak hallgatott. A főpap erre így szól hozzá: ‘Megesketlek téged az élő Istenre, mondd meg nekünk, te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia?’”

Az a rendkívüli ebben a mondatban, hogy a főpap, kétszer is kimondja Isten nevét, amit pedig csak egyszer egy évben, a szentek szentjében tehetett meg, a liturgia alatt. Nem írja körül Isten nevét úgy, mint pl. a trónon ülő. Így, a főpap követ el szabálytalanságot. A főpap eskü alatt kötelezi Jézust, hogy tegyen vallomást messiási igényéről. A görög Krisztus a héber Messiás fordítása. Az élő Istenre való hivatkozás egy ószövetségi esküforma.

Mt 26,64: „Jézus azt felelte neki: ‘Te monddad. De mondom nektek, most már látni fogjátok az Emberfiát a Hatalmasnak jobbján ülni, és eljönni az ég felhőin.’”

Jézus válasza összekapcsolja a Dániel 7,13-at a Zsolt 110,1 idézettel, így jelenti be, hogy Ő a Messiás, az Emberfia. A görögben ez áll „az Erő jobbján ül”, mert nem ejtették ki a zsidók Isten nevét, hanem körülírták. Jézus paraúziájára, vagyis a második eljövételére vonatkozik az ígélet, amikor a mostani bírái is meg fogják látni Őt a mennyei dicsőségben. Az égben ül Jézus az Isten jobbján, tehát egyenlő Istennel, ez jelentette a problémát a zsidók szemében.

Mt 26,65: „Ekkor a főpap megszagatta ruháit és így szól: ‘Káromkodott! Mi szükségünk van még tanúkra? Íme most hallottátok a káromkodást.’”

Káromkodás, ha valaki magát Messiasnak tartja? Még akkor sem káromkodás, ha az illető hamis messiásnak bizonyult. Olvasunk két ilyen esetről, az ApCselben is. A ruha megtépése a fájdalom, gyász jele volt – Ter 37,34.

Mt 26,66: „‘Mit gondoltok?’ Azok ezt felelték: ‘Mélto a halálra.’”

Papp Nóra

Lv.dr. Bakos Batu

Kicsoda Krisztus Urunk?

Christus vincit!

Az Istenanya, vagy az Istenszülő, ahogyan ezt az Efezusi Zsinat mondja, minden méltósága abból ered, hogy Ő az Isten anyja. Manapság jelentős ellentét alakult ki őstörténetünk, kereszténységünk, egész történelmünk, s a jelen helyzet alapján. Rengeteg Istent kereső, becsületes, tisztességes, hazájáért, népéért, nemzetéért alkotni és tenni szerető ember távolodott el az egyetlen helyes úttól, a kereszténységtől. Sajnos, az Egyházban is akadnak olyanok, akik nem értik a Szent Korona lényegét, és épp ezen reakciók miatt következik be a kereszténység elutasítása. Kitalálnak olyan szkíta kereszténységet, ami több ezer évvel megelőzi Krisztust. Fogalmuk sincs, hogy a kereszténység krisztusiságot jelentvén a maga lényegét tekintve csak Krisztussal kezdődhet. Kitalálják a kereszténység harmadik ágát a nyugati és a keleti mellett. Nem tudják, hogy a szertartás és a hozzá kapcsolódó egyházjog alapján jóval több keresztény forma van – kopt, örmény, szír-malabár stb. A két szélsőség között van az Igazság. A magyarság elődeinek, lényegében a IX–X. század óta neveznek bennünket de, előtte sok más nép volt, akikből eredünk, akiknek gyökerei itt voltak a Kárpát-medencében. Amikor judaista kereszténységről beszélnek, és Saul rabbit, azaz a későbbi Szent Pált teszik ennek az eredőjévé, akkor egy tévedést állítanak. Pál apostol az, aki megszabadítja a kereszténységet a fölösleges zsidó gyökerektől. Nem a Törvénytől, mert a Törvényről Jézus Krisztus Urunk is azt mondja, hogy abból egy vessző sem veszhet el, hanem azoktól a zsidó szokásoktól, előírásoktól, amiket maga a második isteni Személy érvénytelenített. Sajnos, a második Vatikáni Zsinat óta, egyes liberális teológusok hatására, elkezdődött egy lassú judaizmushoz vezető folyamat. Ez mára odáig jutott, hogy a Szentírás némely kijelentéseit vonja kétségbe, mert aki arról beszél ma, hogy a zsidóság teljesen vétlen Krisztus halálában, az egyszerűen meghamisítja a Szentírást. Szent Péter apostol legalább ötször mondja a szemükbe, hogy megöltétek! Szent Pál szintén világosan kimondja, de ott van az evangéliumokban és az Apostolok Cselekedeteiben is.

Mel Gibson A passio c. filmje csodálatosan bemutatja Krisztus szenvedését, arámul elhangzik ugyan, hogy Vére rajtunk

és utódainkon, de sem angolra, sem magyarra nem fordította le senki. A Galatavél írja, hogy az Isten Fia anyától született, érte történik a teremtés, maga is részt vesz a teremtésben, Ő egyszemélyben Isten és ember. Ez a fölséges valóság, az Isten annyira szeret bennünket, hogy magára veszi az emberi testet, hogy ide jöjjön, és emberi mivoltában, szenvedéseiben minden hibára, bűnre elégtételt adjon örökre. A Rómaiakhoz írt levél erről gyönyörűen tanúskodik. Megmagyarázza azt is, hogyha az ember felismeri, de nem követi, akkor a természetes szokást elhagyva mivé lehet. „Noha fölismerték az Istent, nem dicsőítették Őt, mint Istent, s nem adtak hálát neki... Azzal kérkedtek, hogy bölcsök, de oktanokká váltak. Fölcsérelték a halhatatlan Isten dicsőségét halandó emberek képmásával. Ezért Isten szívük hajlama szerint kiszolgáltatta őket a tisztátalanságnak, hadd becstelenítsék meg saját testüket... Asszonyaik ugyanis a természetes szokást természetellenessé váltották fel. Ugyanúgy a férfiak is, abba-hagyva az asszonnyal való természetes életet, egymás iránt gerjedtek vágyra, férfi férfival űzött ocsmányságot... Telve is vannak minden gonoszszággal, hitványsággal... Fölismerték ugyanis Isten rendelkezését, hogy aki ilyesmit tesz, méltó a halálra, mégis megteszik, sőt még helyesnek is a tetteseknek.” Tehát azoknak a bűnöknek, amelyek ma mindennaposak, itt vannak a gyökerei. A mai kor embere bármennyire liberális és szereti mentegetni a bűnt, pontosan tudja, ill. tudnia kellene, hogy mindenféle természetellenes cselekedett, mind ennek a föl, de el nem ismerésnek a következménye. Bölcsnek hiszik magukat, de oktanok, a következményeket pedig látni fogják.

Ezzel szemben áll a Krisztus által alapított Anyaszentegyház, az Ő misztikus teste, amelyben Ő hihetetlenül szenved a bűneink miatt. Látnokok számtalan magán-kinyilatkoztatásban elmondják, hogy valamennyiünkben ott van Krisztus. Aki igyekszik az Ő útja szerint járni, abban kevésbé szenved, mint abban, aki teljesen megtagadja Őt. Ember a földön Isten nélkül nincs, Ő tartja fenn az emberek létét, mindenkiben benne van, „az Ország ben-

netek van”. „Én bennetek vagyok, mert az Egyház Krisztus misztikus teste.”

Tehát a döntő kérdés maga Krisztus, azaz a Második Isteni Személy megjelenése a földön, az Ő élete és tanítása. Ez más szempontból is jelentős. A II. Vatikáni Zsinat némely liberális felfogású teológusa a vallási toleranciáról szóló tételt vallásszabadságra változtatta, amelynek a háttérben a következő ördögi sugalmazás áll: felebaráti szeretetből el kell tűrni a másik tévedését, nem ítéltető el, erőszakkal sem lehet őt abból kiemelni. Ez kétségtelenül igaz, de az már nem, amit a vallásszabadsággal kapcsolatban sugallnak, mondván, van négy-öt egyenértékű hit és válassz közülük. Aki egyszer hallotta és felismerte a Második Isteni Személyt, annak számára kötelező, amit itt a földön hirdetett. Ezt nem lehet megváltoztatni, mert Ő az egyenes út számunkra, Aki minket az örök létbe, örök boldogságba vezet. A földnek azon vidékein, ahova nem jut el az Ige, és az emberek más kultúrában, más szellemben növekednek, mint például Kínában, ahol még az Isten fogalma sem tiszta, mert a tao, vagy a konfuciuszi eszme elsősorban erkölcsi tanítás és nem kifejezett vallás, vagy Indiában, ahol kifejlődött ugyan egy nagy kultúra, de elhomályosodik az eredeti tiszta szellemi istenkép, és Isten tulajdonságai megszemélyesítődnek istennekként, s a végén akár ezer istennél is tartunk, azok számára, akik így nőttek fel, ez érthető, mert nem hirdetjük jól az Isten Igéjét, s nem is adunk számukra vonzó példát az igaz vallásra. Számukra azért lehet majd bocsánat, hisz ők is az igazi boldogságra, Istenre vágnak. A vágykereszttség révén majd üdvözülhetnek, de ez nem jelenti azt, hogy az ő hitük egyenértékű a keresztény hittel.

Elképesztő az a mai magyar gyakorlat, hogy egy kalap alá veszi a Krisna-hívókat és a keresztényeket. Választhatunk, ha szabadság van: a kereszténység a templomokban, a hinduk a Krisnában. Ám a kettő nem egyenértékű! Alapvető hiba az Isten által kijelentett igazságot egyenlőnek venni az emberi tévedéssel, sőt szabadságként hirdetni. Az emberi értelmet köti az

igazság. Az emberi akarat szabad, azaz módja van nem követni, nem elismerni a felismert igazságot. Más tehát a vallási türelem, s más az értelem számára kötelező igazság. A választás szabadsága más kategória. Tisztelnem kell az emberi személyt a maga tévedésével, nem kényszeríthetem az igazságra, de ezzel a tévedés nem válik igazzá, s főleg a türelem nem lesz szabadsággá.

Mi ebben a társadalomban élünk, de hirdetnünk kell a valóságot, hogy a Második Isteni Személy, Aki megtestesült, értünk szenvedett, és a világ ura, meg fog ítélni mindeneket. Krisztus közöttünk maradt, s erről nem szabad sohasem megfeledkeznünk. Az utolsó vacsorán Ő maga mondta: „Ez az én testem”, s azóta mindig itt van az Oltáriszentségben. Bármikor magunkhoz vehetjük Őt, itt van, vár minket. Ehhez az értékhez képest a világban minden más érték viszonylagos.

Jézus Krisztus Istenfia és Emberfia, eljött. Meghalt értünk, s feltámadt, majd itt maradt misztikusan Egyházában. Itt maradt az Oltáriszentségben a mi drága Megváltónk. Kibékített Istennel, s megbocsátott. Élhetünk Vele, s bármikor szabadító hatalmához fordulhatunk. A világ más lett, vége a halál, a bűn uralmának. Csak tőlünk függ az örök élet. Csak egyedül tőlünk függ, hogy barátságban legyünk Vele, éljünk Vele.

Isten kiválasztott egy népet, hogy előkészítse a megváltást. Hogy ennek a népnek milyen bűnei voltak, azt maga az Ószövetség világosan leírja. Állandóan új, meg új prófétákat kellett hozzájuk küldeni, mert újra és újra letértek a szövetség útjáról. Amikor Mózes egy rövid időre ott hagyta őket, máris bálványt készítettek maguknak és imádták. Szinte az egész Ószövetség így telt el. Ezzel szemben az Újszövetséget az egész emberiséggel kötötte az Isten. Az Újszövetség ma az Anyaszentegyház és mindenki, aki ahhoz tartozik. Az Anyaszentegyháznak az első perctől kemény harcot kell folytatnia, amely már az őskinyilatkoztatásban benne van: az Asszony és a kígyó küzdelme. A Szent Korona az Asszony első népévé és örökségévé, vagy kiválasztottá tett minket. Ezt kell nekünk pontosan felfogni és megérteni. Az isteni nagy terv az Asszony közvetítésével is történik, mi pedig az Ő népe

Ligei Sándor üvegfestménye Pécsen az Irgalmasok templomában

vagyunk. Az Újszövetség ugyan nem velünk kötött, de védelmére választottak ki minket. Az Asszony népeként, aki az Anyaszentegyház Édesanyja részt kell vállalunk az Ő feladatában. Ez a küldetésünk, s ilyen értelemben vagyunk választott nép.

Küldetés ellen – úgy tűnik – nagy árulás készülődik. Az Asszony népének földi állama az, ahol a kettős birodalom egységben van. Szent István királynál egységben van az állam és az Egyház. Mind a kettőnek az a feladata, hogy Isten népét, a maga „polgárait” az örök üdvösségbe vezesse. Az Egyház ezt a maga szentségi, égi eszközeivel, kegyelem közvetítésével, az állam pedig a maga földi eszközeivel az emberi jólét, a földi lét fenntartásával teszi. Segít, hogy az ember ne rabszolgaként húzza az igát, hogy a gyerekeit fel tudja nevelni, s legyen arra ereje, hogy emberi módon, másokkal együtt szolgálja az örök célt. A kettőt szétválasztani nem lehet. Az állam tehát szintén szolgálni tartozik az üdvösséget, részt kell vennie Isten üdvözítő tervében. Nekünk különleges feladatunk, küldetésünk van, mint az Istenanya népének.

Népünk, helyesebben nemzetünk tette a dolgát. Követhetett el hibákat, mutatkoz-

hatott gyengének, de küldetését nem tagadta meg. Olyan állami berendezkedést tudott felépíteni, ami megfelelt a Boldogasszony országának és lehetővé tette a feladat betöltését. Megfelelt annak az alapvető kötelezettségnek, hogy segítse az Egyházat a végső célért folyó munkásságában, s a maga eszközeivel ugyanezt tegye. A Történeti Alkotmány magvában a Szent Korona-tannal ezer éven át bizonyítja, hogy igazi keresztény államról volt szó. Feladatát, a kereszténység védelmét ellátta, s a valódi keresztény értékeket, erkölcsöt előmozdította. Most pedig megtagadni készülünk. Szerény előrelépés ugyan, hogy az Alkotmányban erről érintőlegesen talán lesz a bevezetőben egy-két mondat – mert még ezt is vitatják. Ma már ott tartunk, hogy az Istent sem lehet beírni. Eredetileg szerették volna, hogy úgy kezdődjék: az Isten akaratából. Most már sokak szerint ez nem kell... Előre lépés ugyan az, hogy a praeambulumba bekerül, de ha a törvény szelleme a közelében sincs, akkor nem csinálunk semmit.

A őseink vállalták sorsukat. Ez volt a magyar sors, a magyar hivatás. Maga a Szűzanya tett erről bizonyosságot: „e nép öntestével védelmezte a keresztény Európát a különböző, nem keresztény hadakkal szemben...” Érdekes viszont, hogy még a Szűzanya sem mondja ki, hogy a pogányokkal szemben. Furcsa is lenne. Hiszen az iszlámot senki sem mondhatja pogánynak, ahogy egy sereg más népet sem, mert akinek nincs bálványa, s egyetlen Istenben hisz, az nem pogány.

Befejezőként ismételni kell, hogy a központ Krisztus. A Szűzanya közvetít hozzá, mert Ő az Édesanyja. Mi a Szűzanyához kötődünk a Szent Koronán át, s ez egyenes összeköttetés, hiszen immáron az Övé, ha a tulajdonjogra akarunk tekinteni. Őseink így hitték és így is van. Nem a Szent Korona a miénk, mi vagyunk az Övé. Vagy ezen az úton járunk, s ezt tesszük nemzetként és hazafiként, vagy mi is beállunk a sötétség szolgái közé. Szent Pál, az Efezusi levélben világosan mondja, hogy nem a test és vér ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a világ gonosz fejedelemségei ellen, akik itt vannak és hatnak is köztünk. Ővelük kell tusakodnunk még akkor is, ha időnként nemzeti színben jelennek meg.

Beszélgető partnereim Bódey Sándor és felesége, Katalin. Gyönyörű máriaremetei otthonukban találkoztunk, hogy hitről–magyarságról faggassam őket a Klebersberg Kuno–díj kapcsán, amellyel 2009-ben őket jutalmazták. Először Sándor nyílik szóra.

Amióta, 2000-ben, nyugdíjasok lettünk, azóta töretlenül a magyarság szolgálatába szegődtünk. Tenni akartunk másokért, ezért megszerveztük a Pesthidegkúti Polgári Szövetséget, annak ellenére, hogy nem vagyunk párttagok. Minket nem funkciók elérése vezérelt, hanem a szolgálat, és mások megsegítése. Hadd olvassam fel a nemrég elhunyt Bánffy Györgynek, a díjunk átadásakor értünk mondott laudációját, mert Ő még nálunk is jobban meg tudta fogalmazni munkánk lényegét:

„2002 májusa óta, a polgári körök létrejöttének időpontjától kezdve, ez a házaspár minden jó megmozdulásban részt vesz itt ebben a kerületben. A Pesthidegkúti Polgári Körök Szövetségének alapító tagjaként, ők ketten voltak a főszervezői ezeknek a nagy rendezvényeknek. Ki ne emlékezne a hőskorban a jól sikerült majálisaira, az Adyiligeti katonai főiskolában rendezett farsangi bálókra, ahol a több, mint háromszáz bálozót neves előadók és közéleti személyiségek szórakoztatták – és ezek mind Sanyiek hívó szavára jöttek el hozzánk, hosszú időre adva lelki muníciót ennek a közösségnek. Sanyiek állították össze velünk együtt a műsort – zene, tánc, irodalom és az elkerülhetetlen politikai és közéleti témák válogatását. Igazi élményben volt részünk minden alkalommal. A PPKSZ egyik első nagy rendezvénye volt, a templomkertben 2003-ban megtartott Fénykorona szertartás és fogadalomtétel. Ehhez kapcsolódóan Sanyiek szervezésében nagy-nagy összefogással létrehoztuk a Szent Korona Dombot. Ennek fölépítésénél a Kárpát-medencének szinte minden részéből hozták a résztvevők a földet. A megható ünnepség keretében elhelyezték szülőföldjük jelképeként azon kis dombon, beírva nevüket és lakóhelyüket egy díszes emlékkönyvbe. A Szent Korona Domb mára már igazi zárandokhelyé vált a templomkertben, ma is sokan keresik fel emlékezések során, vagy egy-egy marék földet hozzanak a dombra. A rendezvények közötti időben sem tétlenkedtek. Kiterjedt ismeretségi körükre támaszkodva, hónapról hónapra felkerestek és meghívtak a polgári oldalon népszerű és

Beszélgetés a Klebersberg Kuno-díjas Bódey házaspárral

közismert előadókat, akik a zsűfólásig megtelt Cserkészházban tájékoztattak, szórakoztattak, lelkesítettek minket. Sok emberben tartva ily módon a lelket, segítve a sokoldalú informálódást, amikor a jobboldalnak alig-alig volt média felülete. Sokan vártuk türelmetlenül a következő előadást, hogy ismét jól érezzük magunkat, s egyre több embert ismertünk meg és a mi közösségünk is erősödött ezáltal. Talán a legnagyobb szabású ilyen rendezvény az egyik majálisunk keretében megtartott un. 'Hyde Park' volt, amikor több, mint harminc művész, újságíró, közéleti személyiség részvételével kötetlen beszélgetést folytathattunk gulyásleves, finom más ételek mellett a Cserkészház kertjében. Itt is sok új ismeretség, sok barátság született ezen alkalmakkor. Ezen találkozó a közösségteremtés megújuló és az egyre jobb és jobb fórumai lettek. Sanyi és Kati szerveztek, ötleteltek, ha kellett járták az utcákat, becsöngettek mindenhová, rábeszéltek vagy ha kellett, gyűjtötték a kopogtató cédulákat. Szavazáskor táplálták étellel a számlálóbiztosokat, és ha valami nem ment, előbb vagy utóbb ez lett a jelszó: Sanyiek majd kitalálják, hogy mi legyen, és Ők kitalálták!

Emlékezetes és felemelő érzés volt 2004-ben a Máriaremetei Bazilika kertjében, a

'Széchenyi Terv' keretében felújított Szabadtéri Oltár avató ünnepsége, amelyet szintén Sanyiek szerveztek meg, Orbán Viktor miniszterelnök urat kérve fel az ünnepi beszéd megtartására. 2005 novemberében nagyszabású jótékonyági bált rendeztek Sanyiek az árvíz sújtotta Siménfalvi iskola megsegítésére. A rengeteg jó szándékú, adakozó kedvű polgár a vonzó fantasztikus műsoros esten, több mint egy millió forintot adott össze, amit az erdélyi iskolások nagy örömmel fogadtak. A kö-

vetkező évben egy remek Kormorán koncertet szerveztek meg a Szabadtéri Oltárnál, ami szintén sokunk számára emlékezetes. Kati és Sanyi három évvel ezelőtt ismét nagy vállalkozásba fogott: hozzáálltak az általuk megálmodott 'Templomkerti esték' jótékonyági sorozat megvalósításához. Az estek állandó háziasszonyának Makray Katicát kérték fel. A Bazilika Szabadtéri Oltáránál nyáron megrendezett változatos és színvonalas kulturális program évről évre egyre nagyobb közönséget vonz. Nemcsak kerületünkben, hanem egyre távolabbról is. Tudjuk az előadások ingyenesek, az adományok a bazilika felújítását szolgálják, nagy segítséget adva ezzel az ottani közösségnek. A Templomkerti esték már három éve tartanak, és még folytatódnak. Az eddigi tizenöt előadáson neves művészek jöttek el hozzánk, a teljesség igénye nélkül: Jókai Anna, Pitti Katalin, Ferencz Éva, Ákos, Berecz András, Czifágy György, Nagy-Kálóczy Eszter, Rudolf Péter, Balázs Péter és barátai, a Rajkó zenekar tagja és még sorolhatnám hosszan tovább, tovább.

A sok-sok közösségteremtő és lélekemelő rendezvény kitalálása és megtervezése, lebonyolítása és az ezzel járó rengeteg munka és fáradtság mellett – amiről órákig el lehetne beszélni –, had említsek még meg egy kedves és jellemző motívumot: a Bódey Kati által a barátainak kötött rengeteg nemzeti színű sálát. Ezekkel ország szerte találkozhatunk a nemzeti oldal rendezvényein, s amit olyan örömmel ismernek fel egymáson a büszke viselők.

Gróf Klebersberg Kuno – és ahogy Jókai Anna elmondta – egy szétvert, legyilkolt maradék Magyarországot épített föl a tanyasi iskoláktól kezdve, az elszakított területekről ide telepített egyetemekig sorba. És ennek a munkának, ennek a szellemiségnek Bódey Sanyi és Kati itt Hidegkúton, ha kisebb formában is, de hív és

igaz követői lettek. Miért? Legálább itt ebben a kerületben próbáljunk emberibb életet élni. Magatartásuk, szívósságuk méltó tehát Klebelsberg Kunó miniszter úr nevében fémjelzett kitüntetésre. Úgyhogy, édes barátaim, áldjon meg Benneteket gazdagon a Jóisten, és adja, hogy egészségben, örömben sokáig lehettek még a közösség motorjai. Mert nehéz idők jönnek, nehéz esztendőök, ezerszer több munka, kintartás, szívósság, elszántságra lesz szükségünk..., de még inkább szükség lesz a Ti ragyogó humorotokra és kedvetekre.”

Olyan szép gondolatokat hallottam, hogy nehéz lenne bármit is hozzátenni. Katalin viszont jelzi, hogy Ő is szeretne felolvasni, Wass Albert Hagyaték című könyvből.

„Emlékszel mit tanítottam neked minap azzal a kicsi üveggel, amit ott leltünk az ösvény szélén? A nap ránézett a kicsi üvegre, s kicsi üveg alávetette fényt a szakadék aljára, ahova a nap sugara soha el nem jutott volna. Emlékszel? Nahát. Mondottam volt azt is, és ezt soha el ne feledd, hogy olyanok vagyunk mi is, mint az kicsi törött üveg. Isten fényét kell beletükröznünk az emberi világ sötétségébe, s ha ezt meg tesszük, eleget tettünk a parancsnak, ami világra hozott, s a parancsadó Úristen megvédelmez minden veszedelemtől.

BIZONY ERRE TEREMTETTE AZ ISTEN AZ EMBERT, HOGY KÉPÉBEN JÁRVA ELEGET TEGYEN A PARANCSNAK, VÉGEZZE A JÓT EZEN A FÖLDÖN. Csakhogy az ember elméje elborult, mint a rozsdás balta éle, s a lelke is megvakult, mint az ócska tükör, mely nem tud fényt tükrözni többé. Vergődik a vakságban, egymást pusztítja. Ijedelmében kitalálta a gonoszságot, s egymásra szabadította saját kitalálását. MERT AZ ISTEN NEM TEREMTETT ROSSZAT, S AMIT AZ ISTEN NEM TEREMTETT, AZ NINCS. Érted? Nincs. Emberi elképzelés mindössze, mint a köd, ami nincs, mégis elrejtje szemed elől az erdőt. De amíg az ember maga, meg nem tagadja a rosszat, amit kitalált, addig hiába várja, hogy elmenjen, mert nem mehet el, ami nincs, igaz?”

A felolvasás után Katalin még hozzáteszi.

Amikor elkezdtük a templomkerti estét nekünk is egy üvegdarabot adott az Isten, de kellett találni egy olyan embert, akinek emberi nagysága megkérdőjelezhetetlen szeretetet sugároz, azaz erősebbé teszi az „üveg fényét”. Ezért „kellett találkoznunk” a legnagyobb igaz baráttal, Makray Katicával.

Köszönöm a beszélgetést, kívánok nektek erőt, egészséget, hogy még sokáig tudjatok tenni másokért. Kuruczleky Ilona

A Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház Lelkigyakorlatai 2011-ben

www.matersalvatoris.hu matersal@invitel.hu

2011. április 10-13. (vasárnap vacsorától – szerda délutánig) „Jézussal az Úton” Lelkigyakorlat minden korosztály számára Vezető: Tóth József Miklós atya

2011. április 15-16. (péntek vacsorától – szombat ebédig) Gáboriel lelkinyap a Szent Angyalokról. Vezető: Grácián atya

2011. április 20-24. (szerda vacsorától – Húsvét vasárnap reggelig) Szent 3 nap lelkigyakorlat minden korosztály számára. Vezető: Turai János atya

2011. április 29 - május 1. (péntek vacsorától – vasárnap ebédig) „Uram, taníts minket imádkozni!” (Lk. 11,1) Lelkigyakorlat a 18-35 év közötti korosztály számára az imádságról Vezető: Varga Zoltán atya

2011. május 2-6. (hétfő ebédetől – péntek ebédig) „Kezetekbe tüzet kaptatok.” (Lk. 12,49) Vezető: Kis Szeretetláng közösség

2011. május 9-11. (hétfő vacsora-szerda ebéd) „Arról ismeri meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymás iránt.” (Jn 13,35) Vezető: Kemenes Gábor

2100 Gödöllő Máriabesnyő, Kapucinusok tere 3.
Tel.: +36 28 420 176, Fax: +36 28 510 742

Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház

2016. Leányfalu Móricz Zs. u. 141. Tel: 26/383-212
www.szentgellerthaz.katolikus.hu
Email: szentgellerthaz@katolikus.hu

2011. április 22 (18.00) – április 25 (13.00)
Ft. P. Dr. Szabó S. Bertalan domonkos atya, főiskolai tanár
húsvéti lelkigyakorlata: „A keresztől a feltámadásig”

2011. május 13 (18.00) – május 15 (13.00)
Brückner Ákos Előd Ciszterci atya (Bp. XI.ker. Szent Imre Plébánia plébánosa) lelkigyakorlata: „Biztos út a házasság felé”
A Szentháromság és a család összefüggése.

2011. május 6 (18.00) – május 8 (13.00)
Ft. Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök atya lelkigyakorlata:
„Hűség Istenhez, egyházhoz, hazához, családhöz”

2011. május 27 (18.00) – május 29 (13.00)
Dr. Pákozdi István atya egyetemi lelkész liturgikus lelkigyakorlata:
„Elméleti és gyakorlati kérdések a latin egyház liturgiájáról”

ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG!

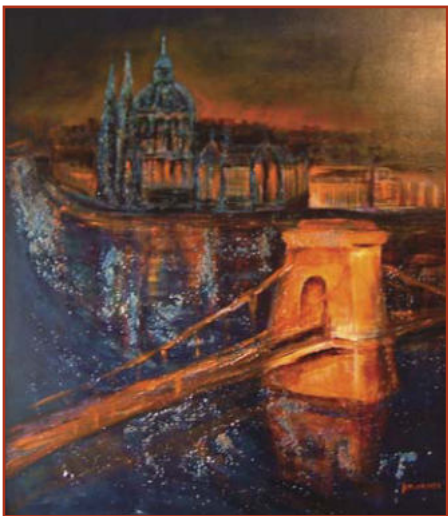
Magyar Ari

festőművész

Hosszantartó hideg és borús napok után sziporkázó napsütésben érkeztem Pesthidegkútra, Magyar Ari műtermébe. A falakon oklevelek, kiállításait bemutató plakátok, és olajfestményei közül tarka virágok, derűs hangulatú tájképek, valamint bibliai témájú alkotások sorakoztak, jelezve a művésznő sokoldalúságát. Megtudtam, nagyon szereti ezt a helyet, az „Ari Art”-t, amelyet dr. Murvai László vállalkozótól bérel.

Kérem mesélje el életét, és mi készítette a festésre.

Jászberény mellett Alattyánon születtem, nagyszüleim kulákok, apám csendőrpáncsnok volt. Nagymamám vallásos, emberszerető, példamutató hitével nehéz körülmények között mozgott a társadalomban. Rengeteget tanultam tőle. Akkor igazából nem értettem meg a hit erejét, de máig emlékszem a zombékos vidékre, a szép tavaszokra, mert a mező volt az otthonom. Az általános iskola nyolcadik osztályában igazgatóm kijelentette nem fognak sehova sem javasolni. Így kerültem egyházi iskolába Budapestre, de a bezártságot csak fél évig bír-

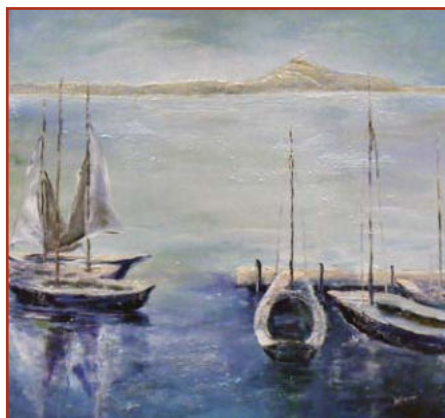
tam. Debrecenben, a Szvetics Mátyás gimnáziumban, folytattam tanulmányaimat, szerencsémre 23-25 éves fiatal apáca tanárok tanítottak. Még most is tartom a kapcsolatot osztályfőnökömmel. Szigorú gyűzelemmel neveltek, minden

Saját erőmet hozzáadva, éltem a lehetőségekkel

reggel fagyos vízben kellett megmosakodnunk. Viszont ők is megtettek értünk mindent. Például hústét éjjel rozoga teherautóval mentek, és a frissen vágott sertést, átjászva az ellenőroket, elhozták nekünk. Sok mindent tanultam tőlük, ha nem ott jártam volna, nem az lenne belőlem, ami vagyok.

Férjhez mentem, gyerekeim született, az ötödik próbálkozásra vettek fel az egyetemre. A nyelvszak nehéz egy alföldi gyereknek. Felmentem a Minisztériumba, Pozsgai miniszter titkárságára, szerencsémre a nyitott ajtón át meghalotta problémámat, és miután átnézte a bizonyítványaimat, azt tanácsolta, ha egy év múlva „kis nyelvből” vizsgát teszek, felvesz. Sikerült, a bolgár tanszéken kezdtem egyetemi tanulmányaimat, delegációkat kísértem, novellákat fordítottam. Két és fél év után egyik tanárom nem írta alá a leckeönyvem, kénytelen voltam Bulgáriában folytatni a tanulást. Vittem magammal a családomat is. Aktív voltam, nem kihasználtam, csak éltem a lehetőségekkel, saját erőmből megspé-

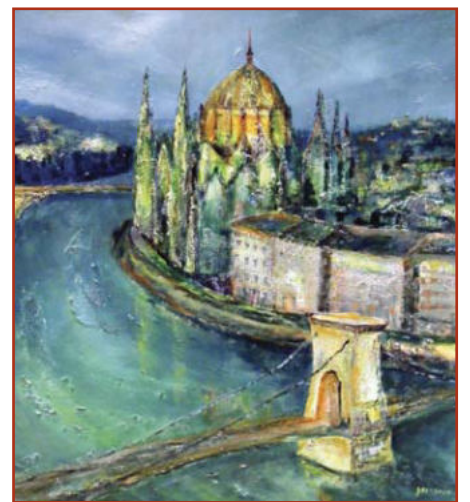

kelve. Ott maradtam dolgozni, sok közvetlen, nagyszerű, becsületes emberrel ismerkedtem meg. A nyolcvanas évekig szinkron tolmácként, kiemelt fizetéssel jártam a világban.

Családi körülményeim megváltoztak, halálesetek és betegségek miatt itthon kellett maradnom, a Király utcában papírárú boltot nyitottam, ami sikeres lett.

Mikor kezdett el festeni?

Negyvenöt éves koromban egy lovasbaleset hat hónapig ágyba kényszerített, depressziós lettem, ezért a fiam elvitt egy rajziskolába. A sikerélmények előbbre vittek, többféle kurzusra jártam. Kimentem Bécsbe, a belvárosban jó helyen öt éven át béreltem egy üzlethelyiséget, és arra

gondoltam, festek és majd jönnek az érdeklődők. Valóban jöttek, kilendítettek, és nem tudtam elmélyedni a munkában. Három tanfolyamot elvégeztem. Kitaláltam, hogy magyar művészeket mutatok be, harminchat kiállítást rendeztem, nagy

megnyitókával. Híre ment, már meghívókat sem kellett küldeni, kint az utcán is álltak az érdeklődők. Az Akadémiáról hívtam fiatal énekeseket és zongoristákat. Az Orange nevű alternatív rádió tudósított a társadalmi eseményeiről. Szerencsés voltam, bizonyos összegért egy hónapig gondoztam a festményeket, végül mindenki elégedett volt. Itthon nem vettem fel, de Bécsben tagja lettem a Képzőművészeti Alapnak, újságjukban megjelentettem az aktuális művészt és tájékoztartam a vásárokról. Nagyon tetszett az Akadémián a „nyílt nap”. Havonta egy alkalommal az összes rajzterem az érdeklődők rendelkezésére állt. A felszere-

Imám....

Uram bocsásd meg vétkeim,
a világot köszívvel, göggel néztem,
azt gondoltam, minden értem van,
és mérhetetlen volt a kevélységem!

Átnéztem a szenvedés felett,
a gyengébbeket meg sem láttam,
az elesettet szinte elkerültem,
a „magasabb rendűek” kegyeire vágytam!

Bizonyítani akartam folyton,
hogy különb vagyok, és méltóbb
a javak birtokára – mástól.
Nem kerestem lelke békéjét,
csak előnyt kerestem az anyagi világtól!

Ma már látom, kincsem oly kevés,
köröttem oszlik-foszlik minden!
Lelkem fénye nem hogy csillogó,
de szinte semmi színe sincsen.

Mert kicsi bennem az alázat magja,
a társaim iránti megértés sekélyes,
a türés küszöböm is... alacsony szintű,
s az együttérzésem is, bizony szegényes.

Altatom kételyem, hogy lám,
más sem különb, többnyire ilyen a világ,
és íme... még mindig vétkezem!
Ha lelkebben még mindig gyom virít,
és nem bimbózik nemesebb virág!

Uram, bocsásd meg gyarlóságom,
és segíts magamat kontrolálnom,
hogy tisztességgel, sokkal jobb legyek!
Lelkem békéjéért, s másokért, - tetszésedre,
ha későn is, ...de mindent megtegyek!

lést vittük, és a tanárok segítettek tanácsokkal a munkánkat. Azt gondolom, ezt a módszert be kellene vezetni itthon is, hasznos lenne akár cukrászdában vagy varrodában a háziasszonyoknak.

Sokoldalúsága mire terjed még ki?

Több mint kétezer verset írtam, Jézust érintően, hazafias, életörömet kifejező témákban. A közelmúltban fordítottam le a kaukázusi paraszt, Csobán Zárde 40 versét. Három éven keresztül 105 művészt hívtam ide Pesthidegkútra alkotó napra, utána munkáikból a Klebersberg Kunó Művelődési Házban kiállítást rendeztem. Rendszeresen résztveszek csoportos kiállításokon. Az elmúlt évben egyiptomi művészekkel szerveztem cselealapon alkotótábort.

Mik a jövőbeni tervei?

Elvem, ne szabj hosszú terveket az idő rövidsége miatt. Összegezni szeretném, amit eddig csináltam.

A Jóisten adjon egészséget további szép munkáihoz.

Németh Andrea

„Az egyetértés nagy kegyelmét add meg nekünk”

Bethlen Farkas Verőce polgármestere Eröss Alfréd versével köszöntötte a résztvevőket: „Uram! Nem magamért imádkozom. / Ez a legnehezebb imádság. / Nagy terhem van, / A népemet hozom... / Uram! / Az egyetértés nagy kegyelmét / add meg nekünk. / Legyen az mindennapi kenyerünk! Ámen.”

– Nagy bajban van az országunk. Ezer évvel ezelőtt is megmaradásunk volt a tét, s most ezer év elteltével is megmaradásunkért kell imádkoznunk – mondta beszédében Beer Miklós váci megyéspüspök, aki a bencések jelmondatára hívta fel a figyelmet, amely mai életünknek is iránytűje lehet: Ora et labora / Imádkozz és dolgozz! Beer Miklós szerint újra meg kell tanulnunk imádkozni!

Papp Lajos professzor, a rendezvény éveivel ezelőtti megálmodója megköszönte a Teremtő Úristen mérhetetlen kegyelmét, hogy a Kárpát-medencébe született és nyelve a magyar. Meggyőződése szerint, az idők kezdetétől, őseink a világ legszebb földrajzi egységében a Kárpát-medencében éltek. Vértükét, verítéküket adták azért, hogy a ránk mért isteni küldetésünket teljesíthessük. A professzor szerint magyarságunk okán, küldetésünk van-e földi létben. Küldetésünk pedig a Kárpát-medencében a teremtett világ megőrzése, ápolása, és szépítése.

A szeretet a legnagyobb erő. A megtartó erő. Nem értik sokan, Attila királyunk Róma kapui előtt vezéreinek, katonáinak tett kijelentését, mert soha nem értették meg a magyar szellemet, a magyar nagylelkűséget. Attila nagy

királyunk Róma kapujánál megállva nem rombolta le, nem fosztotta ki Rómát. Egyes történészek szerint a következőket mondta: „ami a szeretetemben vagyok, az a hatalmamban vagyok.” A szeretet parancsának megtestesítője az Szent Korona eszmeisége.

Áldozatot kell hoznunk Krisztus Urunk példáját követve. Önfeláldozó szeretet Istenéért, családjáért, Hazáért, az élő világmindenségéért! Mert Magyarország volt, van, lesz! Mindörökké Ámen! – zárta gondolatsorát Papp Lajos.

– Önök azért vannak itt, mert küldetésük van. A Nemzetek nagy szerepe van a jövő formálásában. Nincs külön egyed és nincs külön közösség, hanem együtt vagyunk egyek – hangsúlyozta Vukics Ferenc. A Magyarok Szövetsége elnöke a Szent Korona szolgálatában című felhívásában kijelentette: – Koronázott nemzetre van

szükség! Az anyanyelv, a közös hit megőrzése mellett legfontosabbnak tartja, hogy merjék megölelni egymást és szeretteiket az emberek.

Molnár V. József néprajztudós, néplélek-kutató csodálatos előadásában Gyümölcsholt Boldogasszony üzenetéről szólt. Mint mondta, ennek a napnak ereje, holdudvara van. Ekkor jobban alkalmasak vagyunk a Jó befogadására. A hagyomány szerint e napon (március 25-én) őseink a búzamatot mézes pálinkába ágyazták, hogy a búzacsíra erőit kapjon tőle. A gyermekvállalás áldozathozatal jelent, melyből fény támad és a Teremtő Isten alkotó melegsége árad. Molnár V. József szerint a Szent Korona példátlan ajándék, amely a közénk született Jézust idézi meg.

Az imanapot Papp Lajos, Jelenczki István, Bethlen Farkas, Vukics Ferenc és a Magyarok Szövetsége szervezte.

Történeti háttér Sipos Kata elmesélése nyomán: 2006-ban a szegénytelen események után, amikor rendőrök támadtak a békés ünneplő tömegre és többek között Dr. Papp Lajost is bántalmazták egy megrázó dolog történt. A Professzor úr felszólította az akkorra már 1000 főre duzzadt ünneplő tömeget, hogy a rendőrök lelki üdvéért mondják el a Miatyánkot! És az ima „működött”! A tömeg lecsillapodott és még néhány rendőr hölgy szemében is könny gyűlt össze. Ez a döbbenetes hatás indította el Jelenczki Istvánban és Papp Lajosban azt a gondolatot, hogy létre kellene hozni egy olyan Szeretet-Nemzetorséget, akik tagjai a nép és a rendőrök közé állnak hasonló esetekben és imával egyesítik a két tábor.

Frigyess Ágnes

Január 14-én XVI. Benedek pápa aláírta a II. János Pál boldoggá avatását elismerő dekrétumot, amelyet Angelo Amato bíboros, a Szentté avatási Kongregáció prefektusa mutatott be a Szentatyának pénteken délelőtt. Ezzel a pápa elismeri az előde személyéhez fűződő csodát, vagyis Marie Simon Pierre Normand szerzetes nővér Parkinson-kórból való csodálatos gyógyulását II. János Pál közbenjárása által. A pápai kihallgatást követően a vatikáni dikasztérium vezetője, Angelo Amato

Május elsején boldoggá avatják II. János Pált

Angelo Amato bíboros, a Szentté avatási Kongregáció prefektusa II. János Pál boldoggá avatási eljárásáról

szalézi bíboros interjút adott a Vatikáni Rádióknak. Igaz a II. János Pál közbenjárása által megvalósult csodálatos gyógyulás a pápa halálát követően történt, mégis az egyházban és a világban ennek van legnagyobb jelentősége annak ellenére, hogy Wojtyła pápát szerzte a földön szentéletű személyként tisztelik a hívek – mondta Amato bíboros. II. János Pál boldoggá avatási eljárásával kapcsolatban a Szentté avatási Kongregáció prefektusa kifejtette, hogy az rendkívül körültekintő vizsgálaton ment keresztül annak érdekében, hogy bármiféle kétséget kizárjanak Wojtyła pápa boldoggá avatásának ügyével kapcsolatban. A lengyel pápa közbenjárása által csodálatos módon gyógyulást szerző Marie Simon Pierre nővérről elmondta, hogy a szerzetesnőnél a Parkinson-kór, vagyis a reszkető bénulás betegségét 2001-ben diagnosztizáltak több szakértő orvos részvételével, aki ezt követően elkezdte az előírt orvosi kezelést. Fájdalmi enyhülésnek indultak. Wojtyła pápa halálát

követően – akit szintén e betegség sújtott – Marie Simon Pierre nővér és rendtársai az elhunyt pápa közbenjárását kérték a gyógyulásért.

2005. június 2-án a szerzetesnő fáradtsága és fájdalmai miatt előljárójától felmentést kért munkája alól. Az előljáró szerzetesnő azonban arra kérte a beteg nővért, hogy bízson II. János Pál közbenjárásában. A beszélgetést követően Marie Simon Pierre nővér nyugodt éjszakát töltött el szobájában olyannyira, hogy amikor másnap reggel felébredt, gyógyultnak és egészségesnek érezte magát. Elmúltak fájdalmai, és semmiféle izommerevséget sem érzett.

2005. június 3-a volt, Jézus Szent Szíve ünnepe. Marie Simon Pierre nővér azonnal megszakitotta a gyógykezelést és orvosához sietett, aki egyértelműen megállapította a teljes gyógyulást – magyarázta Angelo Amato bíboros, a Szentté avatási Kongregáció prefektusa II. János Pál boldoggá avatási dekrétumának aláírását követően. Forrás: Vatikán

Angelo Amato bíboros

Január 14-én XVI. Benedek fogadta Angelo Amato bíborost, a Szentté avatási Kongregáció prefektusát és az audiencia során felhatalmazta a kongregációt Isten szolgája II. János Pál közbenjárására történt csodára vonatkozó dekrétum kihirdetésére. Ezzel a lépéssel lezárul az a folyamat, amely megelőzi a boldoggá avatás szertartását, amelynek időpontját a Szentatyá határozza meg. Mint ismert, az eljárás pápai felmentéssel előbb kezdődött meg, minthogy eltelt volna öt év Isten szolgája halála után, ahogy ezt az érvényben levő normatíva előírja. Ezt az intézkedést sürgette II. János Pál életszentségének elterjedt híre, amelyet életében, halálában és halála után is jellemezte. Az eljárás többi részét érintően teljesen figyelembe

A Szentté avatási Kongregáció tájékoztatója II. János Pál boldoggá avatási eljárásáról

vették az egyházzog által előírt szabályokat, amelyek a boldoggá és szentté avatásokra vonatkoznak. 2005 júniusától 2007 áprilisáig lezajlott az alapvető egyházmegyei vizsgálat a római és a különböző egyházmegyeikben életéről, erényeiről, életszentségének híréről és csodáiról. Az egyházzog eljárási jogi érvényességét elismerte a Szentté avatási Kongregáció a 2007. május 4-i dekrétummal.

2009 júniusában a „Positio”-t megvizsgálva a dikasztérium kilenc konzultora pozitív véleménynek adott hangot Isten szolgája hősies erényeinek kérdésében. Novemberben a hagyományos procedúrát követve a „Positio”-t alávetették a Szentté avatási Kongregáció bíboros és püspök tagjai ítéletének, akik megerősítő döntést hoztak. 2009. december 19-én XVI. Benedek felhatalmazást adott a hősies erényekre vonatkozó dekrétum kihirdetésére.

Isten szolgája boldoggá avatására való tekintettel az ügy posztulátor testülete bemutatva vizsgálatra a Szentté avatási Kongregációnak a Parkinson-kórból meggyógyult Marie Simon Pierre Normand nővér, a Katolikus Szülő-

otthonok Kis Nővérei Intézet tagjának esetét. A szokásoknak megfelelően elvégzett kánonjogi vizsgálat számos jegyzőkönyvét és az igazságyi orvosszakértők részletes szakvéleményeit a Szentté avatási Kongregáció orvosi tanácsa tudományos vizsgálatának vetették alá 2010. október 21-én. Miután a megszokott lelkiismeretességgel áttanulmányozták az eljárási tanúságtételeket és a teljes dokumentációt, a gyógyulás tudományos szempontból való megmagyarázhatatlansága mellett foglaltak állást.

A teológus konzultorok miután áttekintették az orvosi következtetéseket 2010. december 14-én teológiai szempontból értékelték az ügyet és egyhangúan elismerték a II. János Pálhoz forduló könyörgés egyediségét, elsőbbségét, egyöntetűségét és azt, hogy Isten szolgájának imádsága hatékony volt a bámulatos gyógyulás érdekében.

2011. január 11-én megtartották a Szentté avatási Kongregáció bíborosainak és püspökeinek rendes ülését, akik egyhangúan pozitív ítéletet hoztak II. János Pál boldoggá avatási eljárásáról. Forrás: Vatikán

Egy méltatlanul elfelejtett óvodapedagógus

Szabó Endre

Az 1860-as években egy férfi elindult Nagyorosziból, Nógrád megyéből, hogy új szakmát válasszon magának. Kisdedóvó lett, hogy becsülettel, nagy odaadással szolgálja a magyar nevelés ügyét. Mint pedagógus, mint pedagógiai író, mint képzőintézeti igazgató mindig is azért harcolt, hogy a magyar óvodai és iskolaügy megújuljon, korszerű pedagógiai rendszert honosítson meg hazánkban.

Nevét hiába keressük régebbi és újabb pedagógiai lexikonjainkban. Méltatlanul elfelejtette mind a szűkebb szakmai, mind a szélesebb pedagógiai közvélemény. Szabó Endre, a magyar kisdednevelés reformátora 1839. december 28-án született Nagyorosziban. Édesapja, Szabó Lajos, gazdatiszt, édesanyja Szegő Zsuzsanna volt. Jogi pályára készült, de abbahagyta tanulmányait, s hazajött édesapja mellé. 1862-ben házasságot kötött a nézsai születésű Gyürky Máriával. Házasságukból négy lány született, akik később valamennyien óvónők lettek. Már, mint családos ember jelentkezett kisdedóvó intézetbe, ahol 1865-ben szerzett óvói oklevelet. Előbb Halason, majd Álmosdon volt óvó; s rövid ideig, 1871-ben, a kisdedóvókat képző intézet igazgatója.

Ugyancsak Álmosdon írta meg – s Pesten jelentette meg 1871-ben – az első magyarországi Fröbelt ismertető szakkönyvet is, Vezérkönyv Fröbel Frigyes foglalkoztató eszközei használatára címmel. 1872-től már Kolozsvárott találjuk Szabó Endrét, ahol megszervezte az országos Fröbel Egylet „gyermekkertésznő” képezdését, ahogy az Óvónőképzőt nevezték akkoriban. 1878-tól a Rimaszombati Ipari Iskola igazgatójaként sokat tett a kézimunka iskolai bevezetéséért – ebben is messze megelőzve korát. 1883-tól, felhagyva a pedagógiai pályával, újságíró lett a fővárosban. Nem kevesebb, mint tizennégy szakkönyvet és több száz kisebb-na-

gyobb cikket hagyott az utókorra. Írói munkássága még feltárára vár.

„Neveléstan” című művében ezt írja: „A nevelés célja abban áll, hogy a gyermek tehetségét kifejlesztve, őt a társadalom hasznos tagjává avassuk.”

A nevelés eszközlőitől pedig azt kívánja, hogy lelkesüljenek a nevelés ügyéért, szeressék a gyermekeket, legyenek erényesek, bírjanak lelki és testi épséggel. Az óvodát az iskola előkészítés fontos és nélkülözhetetlen színterének tartotta: „Oly alapokat kell leraknunk, melyre az iskola sikerrel épülhet” – írta. Korát megelőzően az óvodai nevelő és a tanító együttműködésének fontosságát hangoztatta.

Az első magyar óvodai szakmódszertan megírásával hozzájárult az akkori óvodai nevelők szakműveltségének emeléséhez. Általa egységesebb és színvonalasabbá válhatott a környezet óvodai megismertetése. Szabó Endre az első óvodapedagógiai szaklap megindításával elősegítette, hogy az óvodai nevelők gyors, pontos tájékoztatást kapjanak a tudomány legfrissebb eredményeiről, az őket leginkább érdeklő szociális kérdésekről. A lap az új eszmék népszerűsítésén kívül az új óvodák létesítésére is nagy agitatív erővel buzdított. Közvéleményformáló hatásához nem fér kétség. Szabó Endre tanító szándékú versei tiszteletre méltók.

Az egyes foglalkozásokat mindig valamilyen érdeklődést felkeltő találós kérdéssel javasolta kezdeni. Ezután a foglalkozás tárgyát szemlélítette, rendszerint a külső tulajdonságait vizsgálták meg: alakját, nagyságát, színét és összehasonlították más tárgyakkal. Ahol lehetett, pl. a gyümölcsöknél az ízét is megkóstolták. Minden esetben beszélgettek a tárgyalandó jelenségről, anyag hasznáról jelentőségéről. Végül elismé-

tették a fontosabb jegyeket.

Számos jelentős szakirodalmi munkát írt. Közzöttük az „Első gyakorlatok az értelem fejlesztése köréből, Kisdedóvóok... használatára” Debrecenben jelent meg 1871-ben. A „Vezérkönyv” Fröbel Fri-

gyes foglalkoztató eszközei használatára, nevelők, tanítók és anyák számára német kútfők után számos ábrával, Pesten jelent meg, 1871-ben. Kolozsvárott látott napvilágot, 1872-ben, a „Társalgó-terem Beszélykék 3-10 éves gyermekek számára, Fröbel Frigyes rendszeréhez alkalmazottan” című majd egy évre rá ugyanott „A gyermekekért, amely népszerű ismertetés ezen intézet céljáról és berendezéséről” címet viselő írása. Tanulmányokat írt a külföldi tanügyi állapotok köréből, „különös tekintettel a prágai, szársországi thüringiai és bajorhoni gyermekertek elemi és polgári iskolák, gyermekkertésznő, tanító és tanítóképezdék ismertetésére.” Jelentős munkája a „Gyermekisme boncz és lélektani alapon”, valamint a „Neveléstan, Vezérfonál a kis gyermekek nevelésére. Fröbel Frigyes elvei szerint.” című. Mindkettő 1874-ben jelent meg. Foglalkozott még a kézimunka iskolai tanításával és az „érzékszervek gymnastikájával”.

Utolsó cikke 1883-ban jelent meg. Gyakorta használt írói álneveket: Szabó bácsi, Gyermekbarát, és Egy nevelő. 1914-ben hunyt el Budapesten. 1985-ban Nagyorosziban Emlékszám című kiadvány jelent meg, amelyet dédunokája Hemerka Gyula írt. Ő ajándékozta a szülőfalujának a hagyatékát, amelyet egy kis emlékszóban helyeztek el a falu óvodájában. 1985-óta emléktábla emlékeztet az óvoda falán a település nagyszerű szülöttjére.

Az éles eszű, jó tollú, kiváló szónoki képességű, tevékeny szellemű Szabó Endrét, a magyar kisdedóvásügy e reformszellemű korai vezetőjét hosszú időre méltatlanul elfelejtette pedagógia történetünk. 1989 decemberében, születésének százötvenedik évfordulóján rendezett emlékünnepek keretében az általa vezetett egykori álmosdi óvoda falán emléktáblát avattak tiszteletére, melyen részt vett szülőfalujának, Nagyoroszinak a küldöttsége is. Reméljük rövid időn belül méltó helyére kerül munkássága. (Forrás: Hemerka Gyula emlékezése és Dr. Varga Gábor főiskolai adjunktus írása az Óvodai nevelés c. lapból.) Gréczi László

Liszt hangverseny Csákváron

Liszt Ferenc születésének kétszázadik évfordulójára emlékeztek a Csákvári Református Egyház és a KDNP helyi csoportjának szervezésében a Publo hotel nagytermében 2011. február 27-én. A szép számú közönség előtt Ütő Endre Liszt-díjas operaénekes, az Operaház ny. főigazgatója műsorvezetése mellett a résztvevők alapos ismereteket szerezhettek Liszt Ferenc életéről, alkotásairól, és arról a szolgáltról, amelyet a keresztyén zene érdekében is végzett a zeneszerző. Ütő Endre hangsúlyozta Lisztnek a fiatalokhoz való segítségnyújtását, akik között Berlioz és Wagner különösen is kiemelkedőt nyújtott. A műsorvezető elmondta, hogy Liszt csodagyerek volt, és sok megmaradt benne szülőfaluja határában táborozó vándorcigányok énekeiből, táncából.

Csákváron Pitti Katalin Liszt-díjas operaénekes, Hegedűs Valér zongora

virtuóz előadásában hallhattuk a Bízni és égni, a Mily szép, mily földöntúli szép, Ave maris stella, és a Lorerey című darabokat. Hegedűs Valér zongoraművész a VIII. magyar rapszodiát, a Szerelmi álmokat, és a Rákóczi indulót adta elő. A hangversenyt Hegedűs

Hegedűs Valér, zongoraművész

Pitti Katalin Liszt-díjas operaénekes

Valér és fia, Szabolcs négykezese zárta, amikor a II. magyar rapszodiát adták elő.

Amit nem lehet abbahagyni

Nyugdíjba vonult az Evangéliumi Színház igazgatója

Udvaros Béla igazgató

2011. január 9-én búcsúzott az Evangéliumi Színház igazgatója, Udvaros Béla a rendezői szolgálattól. Az utolsó előadás „Az ember tragédiája” volt.

Udvaros Béla rendezésében a XX. századi magyar drámairodalom kiváló darabjait adta elő az Evangéliumi Színház. Így színpadra állította Tamási Árontól a Hegyi patak, Vitéz lélek, Az énekesmadár, vagy például Németh Lászlótól a Két Bolyai, vagy a Galilei, Illyés Gyulától a Fáklyaláng, Herczeg Ferencről a Híd, továbbá Mária Sándortól a Kassai polgárok című darabokat. Az ő elmúlt húszévi szolgálatában segítőtársai voltak olyan színészek, mint Bánffy György, Bitskey Tibor, Darvas Iván, Lénárt László. Értő kritikusok többször megfogalmazták, hogy az Udvaros Béla által vezetett színház egy igazi nemzeti színház, mégpedig a protestantizmus nemzeti színháza.

Molnár János:

Szigorúan ellenőrzött evangélium

Molnár János szerkesztésében a közelmúltban jelent meg a Szigorúan ellenőrzött evangélium második kötete. A 2009-ben megjelent első kötet után több olyan tényező merült fel, ami miatt szükségessé vált a második kötet megjelenése. Ilyen tény volt, hogy az erdélyi protestáns egyházak átvilágító bizottságai megkezdtek a kutatómunkát, szabályrendeleteket alkottak a munka folyamatáról. Magyarországon a közelmúltban a református egyház is létrehozott egy ilyen munkával foglalkozó bizottságot, azonban, mind a mai napig ez a bizottság nem publikál semmit, viszont Kósa László magyarországi akadémikus közzétette eredményeit. Azonban Romániában is lecsökkent és lelassult a kutatói munka különböző okok miatt.

Az átvilágítással kapcsolatban az előző megjegyzi azt a csúsztatást, amelyek szerint némelyek semmilyen információs anyagot nem adtak, holott mindenki tudta róluk, hogy ügynöki tevékenységet végeztek. A kiadvány Tőkés László, európarlamentarier támogatásával készült, és 496 oldalon keresztül tárgyalja az erdélyi átvilágítási ügyet. A könyv több mellékletet közöl, és felsorolja a dokumentumokban említett ügynököket név szerint.

Diakóniai konferencia Baktalórántházán

Nyitrai Imre helyettes államtitkár

Február 9-én – immár hagyományosan – Baktalórántházán szép számú érdeklődő előtt került megszervezésre a diakóniai konferencia. Az együttlétnek az adott különös jelentőséget, hogy az új szociálpolitikával kapcsolatosan, maga Nyitrai Imre helyettes államtitkár adott részletes tájékoztatást, melynek célja a nemzeti szociálpolitikai koncepció megismeretése volt. Czibere Károly, a Református Szeretetszolgálati Iroda vezetője a legfontosabb jogszabályi változásokról adott tájékoztatást, amelyek az új kormány megváltozott szerepvállalását hangsúlyozzák. Czibere Károly kiemelte, hogy a Református Szeretetszolgálat igyekszik továbbra is a jogszabályi tájékoztatást megadni, ezért felhívta a figyelmet az email-anyagok alapos áttanulmányozására. A program moderátora Beszterczey András, a Református Módszertani Iroda vezetője volt. A program befejezése után kérdéseket lehetett feltenni az előadókhöz, akik készségesen válaszoltak a jelenlévőknek.

I.B.

Karácsonyi ajándékaim között szeretettel olvastam Szabó Imre, nyugalmazott sárbogárdi lelkipásztor két kis könyvecskéjét. Nem először kaptam Imre Bácsitól és kedves feleségétől, Éva Nénitől ilyen jobbításra felhívó írásokat. Számomra különösen is fontosak az ő írásaik, hiszen ükapám és nagyapám Imre Bácsiek elődeik voltak a sárbogárdi lelkési szolgálatban.

Az „Egy prédikátor jegyzetei” című könyvben a szerkesztő ír egy néhány soros jegyzetet, amely azzal zárul, hogy a cikkek aláírásában szereplő „I.B.” = „Imre bácsi”. Ez így leírva már önmagában is azt a tisztességet jelenti, amellyel körülvették a sárbogárdiak volt lelkészüket. A jegyzetek többsége ezzel az aláírással van közreadva. A kiadó a könyvecske előszavában arról ír, hogy „Szabó Imréről méltán állítható, hogy nem csupán református lelkésze... a közösségnek, hanem a helyi közélet alakításának ma is jelentős alakja.” Majd felsorolja Imre Bácsi elődeit, akik ugyanezt tették, nevezetesen

Somody Istvánt, Úrházy Lajost, Forgács Endrét, és Kis Dánielt. A kötetben összegyűjtött írások a „Bogárd és Vidéke” című lapban jelentek meg, mintegy színes csokorként átfogva ünnepeket és a mindennapi élet napjait. A huszonkilenc jegyzet a bibliai Prédikátor könyvéhez hasonlóan a földi és az örökéletre irányítja figyelmünket, csak hogy mai világunkban ezt nagyon nehéz megtenni, hiszen sok minden érdeklí az embereket, csak éppen a saját jövőjük nem.

Imre Bácsi a „Kiben reménykedhetünk?” című írásában arról ír, hogy az ember nagyon jól teszi, ha azonosul a 39. Zsoltár írójával, s az Úrral kapcsolatban maga is egyedül Őbenne reménykedik. De ezek a reménykedések is egy félelemmel körülvett közösségben valósulnak meg, amikor az emberek között a kapcsolatok megváltoznak, és elhalkulnak a fontos mondatok. Pedig ahogy Imre Bácsi mondja Isten dolgairól természetesen kell beszélnünk, ez pedig nem lehet másképp, mint a Máté 10:27 szerint, vagyis háztetőről kell hirdetni, amit fülbe súgva hall az ember. Elanyagiasodott világunkban különösen is fontos Imre Bácsinak a két látó-

képtelen ember barátságáról szóló írása. Ez a két ember valójában igen gazdag, vagyis „lelki miliomos”, mert csak ujjuk mutogatásával és érintésével tudnak ugyan beszélni, de az egyértelmű, hogy nagyon boldog emberek. Egyetemi diplomát szereztek, de nem ez a számukra az igazi érték, hanem az, hogy Isten megsegítette őket, és ezért hálások is lehetnek Neki.

Imre Bácsi kilencvenedik születésnapjára tekintettel adta ki a „Bizonyosságaim” című, születésnap írásait. Hálás Istennek, hogy még mindig kap feladatokat, és erőt ezek elvégzéséhez. A kis füzet végén négy darab meghatározás található a kegyesség gyakorlásáról, melyek mindegyike különös érték a gondolkodó ember számára.

A szolgálatról ezt mondja Imre Bácsi:

„Látogasd meg,
Hallgasd meg,
Mondj neki Igét,
Imádkozz érte!”

A beszéddel kapcsolatban pedig:

„Ha lehet, semmit.
Ha muszáj: nem részletezni.
Nem panaszkodni, nem dicsekedni.”

A hittel kapcsolatban ezt tanítja:

„Mindent elfogadni
Mindenről lemondani
Mindent átadni.”

Magatartásunk akkor helyes, ha:

„Alázat
Szélsőség
Nyugalom
Valószínűleg meg rajtunk keresztül.”

Ezek a kis írások a születésnap üzenetei a keresztyén ember számára, akinek nagy öröme lehet abban, ha így éli életét, ahogy a könyv szerzője azt megfogalmazta.

Szabó Sándort ismét püspöknek választották

Az Amerikai Magyar református Egyház aktuális választása során egyhangú szavazással főtiszteletű Szabó Sándort, a kaliforniai Ontario Független Magyar Református Egyháza lelkipásztorát választották ismét a püspöki tisztségre. Szabó Sándor 2006-tól 2010-ig, az első püspöki szolgálatot nagy megelégedéssel végezte, pedig nem volt irigylésre méltó helyzetben. Főtiszteletű Szabó Sándor püspök úr és kedves felesége, Szabó Zsóka főtiszteletű asszony, mindig is sok áldozatos munkát végzett az amerikai magyar reformátusok között. Nem csak az ontario-i gyülekezetben végeztek nagyon értékes munkát, de Ontariótól több száz kilométerre is új gyülekezeteket szerveztek, miközben főtiszteletű Püspök úr az amerikai egyházkormányzáson kívül arra is törekedett, hogy kiváló kapcsolatot építsen ki a világban szerte élő magyar reformátusokkal. Ezért vállalta el a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinatának ügyvezető elnöki tisztségét, amelyet szintén közmegegyezésre végzett Isten kegyelméből. Szolgálatukra, életükre továbbra is Isten gazdag áldását kérjük.

Ünnepi közgyűlés a Kárpátalján

A beregszászi református templomban január 29-én tartotta ünnepi közgyűlését a Kárpátaljai Református Egyház. Az ünnepi alkalmon a Kárpátaljai Református Egyház Zsinatának tagjai szolgálatukra esküt tettek. Az alkalmon Szászfalvi László a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium egyházi, nemzetiségi és civiltársadalmi kapcsolatok államtitkára a Zsoltár szavaival köszöntötte az egybegyűlteket. Köszöntésében kiemelte, hogy az új magyar kormány elkötelezett a kárpátmedencei magyarság sorsa ügyében, amelyben fontos szerepet játszanak az egyházak. Az ünnepi alkalmon dr. Bölcskei Gusztáv, a Magyar Református Egyház Zsinatának lelkési elnöke hirdette Isten Igéjét az Apcsel. 11:27 alapján. Zán-Fábián Sándor püspök kifejtette az éves beszámolójában azokat a feladatokat, amelyek a missziót szolgálják Kárpátalján. Ennek során szükséges, hogy a Sió Rádió minden családban hallható legyen. Igen fontosnak tartja az oktatás és a diakónia szolgálatát. Az ünnepségen Héder János főjegyző előterjesztette a felszentelésüket kérő lelkészek kérvényét.

Elhunyt Varga Sándor londoni református lelkész. Varga Sándor lelkipásztor 1924. március 15-én született és 2010. december 25-én halt meg. A lelkipásztor munkájában mindig központi helyet foglalt el a szolgálat jelentősége. A Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat megszervezésében és működésében jelentős szolgálatot végzett. A szervezet örökös tiszteletbeli elnöke volt. A Times-ban több írása jelent meg a BBC hullámhosszán rendszeresen sugárzott előadást. Életére igaz a bibliai Ige: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.”

Az oldalakat összeállította: dr. Kis Boáz

Az 1848-as alkotmányosság helyreállítása után az első nyilvános unitárius istentiszteletet az ország szívében, 1869-ben tartották.

Ferencz József egykori kolozsvári lelkész, majdani unitárius püspök 1869. június 13-án, Pesten, a reformátusok Széna téri épületében nagy hatású unitárius istentiszteletet tartott. A *Vasárnapi Újság* szerint oly sok hallgató – reformátusok, katolikusok, lutheránusok – gyűlt össze, hogy a díszterem nem volt képes befogadni őket. A hallgatóság a legműveltebb közönség volt: képviselők, tudósok, írók, tanárok. Nagy volt a lelkesedés és néhány év múlva már az egyházközség alapítása mellett a templomépítés álma is felmerült. Az 1873-as Bécsi Világkiállításra érkező angol és amerikai unitáriusok közül hárman hajóval Budapestre látogattak, ahol unitárius konferenciát tartottak. John Fretwell magyarul köszöntötte a vendéglátókat. Az angol és amerikai unitáriusok pénzügyi támogatást ígértek. (Kovács János kolozsvári főgimnáziumi tanár kérésére, hogy egy kis templom építésére lenne szükség Budapesten, a brit Edward Hale közbeszólott: „Nem kicsit, hanem nagyot, hogy abban prédikálhassanak!”)

Hanem azért mégis a vágyalom és annak megvalósulása között 17 év telt el, küzdelemben, kitartó munkában és hullámzó lelkesedésben. De addig is a fővárosi unitáriusok kibérelték az evangélikusok Deák téri főgimnáziumának dísztermét és a templom megépüléséig ott tartották rendszeresen istentiszteleteiket.

A fővárosban lakó unitáriusok eltökéltek voltak közöségük megszervezésére: állandó lelkész és templomépítés volt a célkitűzésük. Jézus mondta, hogy pásztor nélkül nyáj sincs. De az is világossá vált, hogy a nyájnak akolra is szüksége van. 1881-ben iktatták be a budapesti unitárius anyaegyházközség első állandó lelkészének a tordai Derzsi Károlyt, ünnepi istentisztelet keretében. Ezen az alkalmon több százan vettek részt. Az istentisztelet hazafias érzületű volt. Trefort kultuszminiszter az istentiszteletet követő díszebéden kifejtette, hogy „szereti az olyan vallást, amely igaz morált tanít”.

A budapesti unitáriusok anyaegyházközségének megalakulási ünnepségével egyértelművé vált a templomépítés szükségessége. Megindult az angol-amerikai támogatás és Derzsi Károly hallatlan kitartással folytatott missziós és gyűjtési munkájának következtében – amihez odaálltak az

120 éves a budapesti unitárius egyházközség temploma

unitárius főnemesek is, Odessalchy Arthur herceg, Bethlen Ferenc gróf, Orbán Balázs báró is 1883-ban „országos kéregetési” akciót javasolva – megszületett a Templom Alap. Ebben nagylelkű adományozók, például martonvásári gróf Brunszwik Géza magyar királyi kamarás (1887-ben unitárius hitre térése alkalmából) fizetnek be, de hasonló adományozók voltak például Bécsből is.

A budapesti unitárius anyaegyházközség a Fővárosi Tanácstól építési telket igényelt, amire felépülhet az egy lsten hitének a temploma. A Fővárosi Tanács 8322 sz./1883 értesítőjében tudatta, hogy 600 négyszögöles telket adományozott ingyen az unitárius templom és papi lak megépítésére, az Alkotmány, Koháry (ma Nagy Ignác), Szalay utcák által határolt területen.

1885-ben az anyaegyházközség megbízta Pecz Samu műegyetemi tanárt a részletes tervek elkészítésével, végül is egy háromemeletes épületegyüttes megtervezésére. A következő évben a közgyűlésen bemutatásra kerültek Pecz Samu építési tervei. Ekkor kezdtek rádőbenni, hogy a néhány tízezer forintos templomépítési alap a néhány száz-ezer forintos építési költséghez képest elenyésző összeg. 1887-re nyilvánvalóvá vált, hogy az egyházközség nem képes önerőből finanszírozni a templomépítést. És ekkor jött dr. Székely Ferencnek az az ötlete, hogy egy osztrák céggel – amelyik nagyarányú budapesti építkezésekbe kapcsolódott be (többek közt a parlamentébe is) – kellene tárgyalni, hogy vállalkozási formában építsék meg a budapesti unitárius templomot és a társuló épületegyüttest. Először azonban meg kellett állapodni a Fővárosi Tanácssal, hogy egyezzen bele a templom és a bérház vállalkozási formában történő megépítésébe, illetve a több évtizedes jelzőleg bejegyzésbe a telegkönyvbe. Az egyházközség arra hivatkozott, hogy méltatlan lenne az épülő parlament, az igazságügyi palota pazar kivitelezésű környezetében egy olcsóbb kivitelezésű unitárius imaházat építeni. A székelyfőváros végül is kedvezően fogadta az egyházközség kérelmét és azt közgyűlésileg jóváhagyta.

Így 1888-ban belendült a templomépítés ügye: a Holtzspach-Majorossy cég olyan végső árajánlatot tett, hogy

Ferencz József

megépíti a templomot és a bérházat az egyházközség pénzbeli hozzájárulása nélkül 325.000 forintért, az összes járulékos költségekkel, úgy, hogy a templom és a tanács-terem kivételével fenntartja a bérház, üzlet, kávéház stb. haszonélvezeti jogát 50 évre, vagyis 1890. november 1-től 1940. október 31-ig. Az egyházközségnek joga van a haszonélvezeti jogot megváltani, ötven év múlva köteles a vállalkozó cég, vagy jogutódja az épületet felújítani, átfesteni és tehermentesítve az egyházközségnek átadni.

Pecz Samu műegyetemi tanár elvállalta 8000 forint tiszteletdíjért a végleges tervek elkészítését, a kivitelezés irányítását. A templom utcai homlokzata neogótikus stílusú, a huszártorony biztosítaná az épület templom jellegét. A tervezett templom egyhajós, 8 méter széles és 26 méter hosszú, kelet-nyugati tájolású, a nyugati hajóvég sokszögű záródású. A bérház háromemeletes, földszinten üzletekkel, kávéházzal, vendéglővel.

Pecz Samu építési naplójának alapján az első kapavágások 1889. május 1-én történtek meg. Jellemző a kor építkezési ritmusára, hogy az építési napló bejegyzései szerint 1889. november 5-én befejezték a hatalmas 3 emeletes épületegyüttes végleges cserepezését és bádagos munkálatait, november 16-án pedig a huszártornyot is. A bokrétaünnepet az István Főherceg Szálló vendéglőjében tartották meg, kifejezve a jó munka elismerését. Ezután a belső munkálatok folytatódtak, olyan is volt, hogy egyszerre közel 300 ember dolgozott. 1890 júniusára valamennyi nyílászáró a helyére került, a templom díszablakainak üvegezése Róth Miksa műhelyében készült.

Pecz Samu építész közben elvállalta, hogy díjmentesen elkészíti a templombelső felszerelésének terveit. Az egyház Építési Ellenőrző Bizottsága fontosnak tartotta, hogy az 50 férőhelyes karzatot oszlopokra emeljék, ami emeli a templom méltóságát. A templombelső nagyon szép, keményfa berendezésének művészi kivitelezését Thék Endre vállalta el, 6500 forintért, amiben benne volt a szószék, padok, karzat, úrasztala, feljáró elkészítése.

1890. szeptember 15-re az orgona kivételével valamennyi elmaradt munka befejeződött. Az orgona készítését az aradi Dangel Antal és fia cég végezte el, 1300 forintért

(orgonaszekrény nélkül) külső burkolatát pedig Trögl István szobrász 915 forintos költséggel. Másfél év alatt elkészült a nagyszerű mű: van már az unitáriusoknak is Isten háza a fővárosban. Adjunk hátát az Úrnak! És láss csodát, mire a templom elkészült a nagyszerű tervező, Pecz Samu egyetemi tanár most már nemcsak munkájával, hanem lelkével is betért az unitáriusokhoz. A korabeli fényképeken valóságos palotaként emelkedik a magasba a francia stílusú neogótikus épületegyüttes. És végül szóljunk még néhány szót az ünnepi templomszentelésről is. Az egyházközség szervező bizottsága 1890. október 26-ra tűzte ki a templom-

szentelési ünnepséget. A főpásztori megnyitó beszédet Ferenc József püspök tartotta, az egyházi beszédet Derzsi Károly lelkész, az úrvacsorai ágendát Péterfi Dénes kolozsvári lelkész.

Az ünnepi istentiszteletre a hallgatóság nem fért be mind a templomba, az oldalfolyosókon és a lépcsőfordulóknak is vendégek voltak. Az istentiszteletet díszebéd követte a Redoutban (Vigadóban). A világi sajtó mély empátiát mutatott az unitáriusok vallása iránt, azt emelték ki, hogy „az unitárius hit a szeretet vallása”.

Dr. Barabássy Sándor főgondnok helyettes

Egyezmény a Magyar Unitárius Egyház egységének helyreállításáért

Az erdélyi országgyűlés 1568. évi vallásügyi határozata a világon először addig sehol nem ismert mértékben foglalta törvénybe a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogot. Mindez az egyetlen erdélyi alapítású magyar történelmi egyház állami elismeréséhez vezetett, ugyanakkor e törvénynek köszönhetően Erdély a korabeli vallásszabadság és felekezeti türelem földjévé vált.

Miután unitárius egyházunkat évszázadokon át sorvasztották, majd a trianoni diktátum következtében maradék egyházszervezetünket is feldarabolták, a XXI. század eleje új lehetőséget teremtett a Kárpát-medencei magyar unitáriusok egyházi egységének helyreállítására.

A kedvező nemzeti és nemzetközi lehetőségekkel élve, a közel 450 éves történelmi hagyományaink alapján a két magyar unitárius egyházrész, az Erdélyi Unitárius Egyház és a Magyarországi Unitárius Egyház illetékes főhatóságai elhatározták az egyházszervezeti egység helyreállítását, amely a Magyar Unitárius Egyházban testesül meg. A jövőbeli működésében, szervezeti felépítésében, belső jogrendjében, valamint istentiszteleti és szerartási rendjében egységes egyházszervezet az Erdélyi Unitárius Egyház és a Magyarországi Unitárius Egyház egyesülése által jön létre.

Az egyházrészek egységesülési folyamatának alapelvei és gyakorlati szempontjai

I. Az egyesülés egyházi jogi értelemben egységes alaptörvény elfogadásával, névváltoztatással és az egyesülés tényének kihirdetésével valósul meg. Az egyesülés után a két egyházrész az adott ország törvényeinek tiszteletben tartásával működik: az erdélyi egyházrész a hatályos romániai jogszabályok alapján, a magyarországi egyházrész pedig a Magyar Köztársaság jogrendje szerint.

II. Az egységes Alaptörvény érvénybe lépéséig (2011 vége – 2012 eleje) a magyarországi unitárius egyházrész az egyesülési folyamat értelmében módosított saját alaptörvénye szerint működik *Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Unitárius Egyházkerülete* néven. Ezt az alaptörvénymódosítást és a névváltoztatást 2011. február 28-ig fogadja el a Magyarországi Unitárius Egyház Zsinata. *(elfogadta - a szerk.)*

III. A majdani Magyar Unitárius Egyház magában foglalja az erdélyi egyházrészt a jelenlegi egyházközségeivel, egyházköreivel, egyházi intézményeivel és szervezeteivel, valamint a magyarországi egyházrészt az egyházközségeivel, egyházi intézményeivel és szervezeteivel. A Magyar Unitárius Egyházhoz csatlakozhat bármilyen más ma-

gyar unitárius egyházi közösség vagy szervezet, a majdani egységes egyházi alaptörvény szerint és az illetékes egyházi főhatóság jóváhagyásával.

IV. A magyarországi egyházrész a közös egyházszervezet főhatósági testületeiben az egységes jogszabályok előírásai alapján öt megillető képviselői helyekkel és általános választhatósági lehetőségekkel rendelkezik. Az egységes egyházi alaptörvény szerinti első tisztújításig (2012 nyara) a magyarországi egyházrész tisztségviselőit és tisztviselőit – átmeneti jelleggel – a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Unitárius Egyházkerülete legfőbb kormányzó szerve választja meg 2011. február 28-ig. *(megválasztva - a szerk.)*

V. Tekintettel az eltérő államjogi és államigazgatási adottságokra, a magyarországi egyházrész a közös egyházszervezet keretében különleges jogállással, valamint vagyoni és gazdálkodási autonómiával rendelkezik. A különleges jogállás, illetve a vagyoni és gazdálkodási autonómia fontosabb elemei:

(1.) A magyarországi egyházrész elnevezése – az erdélyi egyházközökről eltérően – egyházkerület, amelynek lelkészi vezetője az egységes egyházszervezet magyarországi püspöki helynöke, rangidős világi vezetője pedig egyházkerületi főgondnoki címet visel. Mindkét tisztségviselő tagja lesz minden olyan főhatósági testületnek, amelyeknek tagsága az egységes egyházi alaptörvény előírásai szerint őket megilleti. A püspöki helynök és az egyházkerületi főgondnok az Egyházi Képviselő Tanács Elnökségének ülésén a magyarországi és közös ügyek tárgyalásánál szavazati joggal, az erdélyi ügyek tárgyalásánál tanácskozási joggal vesz részt. A magyarországi egyházrész saját hatáskörében választja meg egyházi és világi tisztségviselőit, akiket tisztségükben az Egyházi Főtanács megerősít.

(2.) A vagyoni és gazdálkodási autonómia a következőkben testesül meg: önálló költségvetés és zárszámadás, független pénzügyvitel, a saját magyarországi bevételével (egyházfenntartói járulékok, személyi jövedelemadó 1%-a, állami és önkormányzati támogatások, más forrású bevételek) való önálló rendelkezés, a magyarországi ingatlanok tulajdonlása, birtoklása, használata és a velük való önálló gazdálkodás. A magyarországi ingatlanok a Magyarországon egyházként nyilvántartott Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Unitárius Egyházkerülete, illetve a magyarországi unitárius egyházközségek tulajdonában maradnak. A vagyoni és gazdálkodási

autonómia nem jelent mentességet az egyetemes egyházi terhek fedezéséhez való részarányos hozzájárulás alól.

VI. Az egységes Magyar Unitárius Egyház két egyházrészét az illetékes romániai, illetve magyarországi állami hatóságok önálló jogi személyiséggel, kolozsvári, illetve budapesti székhellyel tartják nyilván. Az egységes egyházi jogrend alapján a magyarországi egyházrész jelenlegi és jövőbeli egyházközségei önálló jogi személyiséggel rendelkezhetnek Magyarországon.

A Magyar Unitárius Egyház egyházkerületi szervezeti felépítése: (1.) Magyarországi Unitárius Egyházkerület, (2.) Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör, (3.) Marosi Unitárius Egyházkör, (4.) Küllői Unitárius Egyházkör, (5.) Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör, (6.) Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör, (7.) Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör. A közös főhatósági testületek és egyetemes szervek: Zsinat, Főtanács, Egyházi Képviselő Tanács, Elnökség; főhatósági szintű bíróságok; egyetemes egyházi intézmények és szervezetek.

VII. Jelen egyezményt az aláírók saját egyházuk illetékes főhatóságai elé terjesztik elfogadás végett, akár csak az egységesülési folyamatához szükséges további megállapodásaikat és különálló javaslatukat.

Kelt: Kolozsváron, ill. Budapesten, 2010. november 4-én.

Az Erdélyi Unitárius Egyház Főtanácsa által megválasztott előkészítő bizottság tagjai: Bálint-Benczédi Ferenc püspök, dr. Máthé Dénes főgondnok, Nagy László főjegyző, Kovács István ügyigazgató, Gyerő Dávid előadó tanácsos, Szabó László lelkész, bizottsági tag, András Benedek lelkész, bizottsági tag. A Magyarországi Unitárius Egyház Zsinata által megválasztott Egyesülést Előkészítő Bizottság tagjai: Elek Botond főgondnok, Balási László megbízott püspök, főjegyző, dr. Barabássy Sándor főgondnok helyettes, Kászoni József lelkész, bizottsági tag, Kiss Mihály lelkész, bizottsági tag, Lakatos Csilla lelkész, bizottsági tag, Máté Ernő lelkész, bizottsági tag, Szent-Iványi Ilona lelkész, bizottsági tag, dr. Hatfaludy Zsófia bizottsági tag.

A Magyarországi Unitárius Egyház Elnökségének közleménye (kivonat)

A két országban lévő, két magyar unitárius egyházrész vezetői által aláírt egyezményt 2010. november 20-án a Magyarországi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa ellenszavazat nélkül elfogadta. A Magyar Unitárius Egyház szervezeti egységének végleges megvalósulása az egységes, mindkét országban érvényes Alaptörvény elfogadásával történik meg. Ezzel helyreáll a Magyar Unitárius Egyház 1920 előtti egysége és visszakerülünk oda, ahová hagyományosan mindig is tartoztunk: a magyar történelmi egyházak közé.

dr. Hatfaludy Zsófia

Folytatjuk a bibliai tájakon való utazásunkat Törökországban. Előző számunkban is láthattuk, hogy egy szent hely ereje hogyan őrződik meg évszázadokon át, a kultúrák és vallások változása közben is. A pompás ankarai palota, aminek elődjét valószínűleg az i. e. 2. században emelték, később a rómaiak újjáépítették, a bizánciak pedig a belső várrészt építették hozzá. A valaha húsz bástyás várból kevés maradt fent az utókor számára.

Az Anatóliai Kultúra Múzeuma nagyon sok, felbecsülhetetlen értékű kiállítási tárgyat tartalmaz a hattita, hettita, fríg és római korból. Az ankarai Anittepe városrészben áll Anitkabir, az Atatürk Mauzóleum. Az épület pompás szintézise az antik és korabeli építészetnek, mely Musztafa Kemal Atatürk, a Török Köztársaság alapítója, első elnökének és legnagyobb reformerének a mauzóleuma. 1953-ban fejezték be, stílusában

modern és ókori elemek keverednek. A szomszédos múzeumban megtalálhatók Atatürk emlékei: levelei, személyes tárgyai, fényképei, valamint az államelnök viasz szobra is.

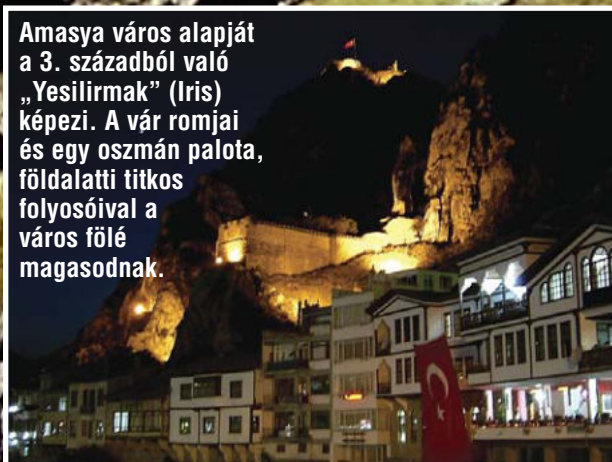
Hettita városok találhatóak Corum Provinciában, Ankarától északkeletre. A mai Bogazkale Nemzeti Parkban (Bogazköy) található a hettita főváros, Hattusa, amelyet hét temploma miatt a Templomok városának neveznek. *(lásd. nagy kép)*

Jelentős épület a Kocatepe-mecset, amely a 20. század végén épült, klaszszikus oszmán stílusban, amelynek jellegzetessége a négy minaret. A mecset méretéből és elhelyezkedéséből adódóan Ankara központjából bárhol jól látható.

A várostól keletre fekszik „Yazilikaya” kőszentély, egy nyitott kultikus épületmaradvány, széttört kövekkel, s a falán számos hettita istennő és istenség reliefjével.

Amasya város alapját a 3. századból való „Yesilirmak” (Iris) képezi. A vár romjai és egy oszmán palota, földalatti titkos folyosóival a város fölé magasodnak.

A kőpanteon a Kr.e. 13. századból származik.

A sziklafalban római kori sírok vannak, amiket napjainkban megvilágítanak, s így mesés látványt nyújtanak az odalátogató turistáknak.

invitáljuk Önöket! 4.rész

Bibliai tájak

Látványos a Burmali minaret és mecset, a Gök medresze, s a 13. századból származó kórház, gazdagon díszített portáljával, az I.Bajazid Szultán mecset és az Aga-mecset kapujának épületfestészeti, valamint különleges alaprajzi megoldása.

Számos karavánszeráj, mecset, medresze állt itt. Kereskedelmi raktárhelyiségei, háza a bizánci, szeldzsuk és oszmán időkből származnak.

Kangal délre fekszik Sivastól, s az azonos nevű török kutyafaj hazája.

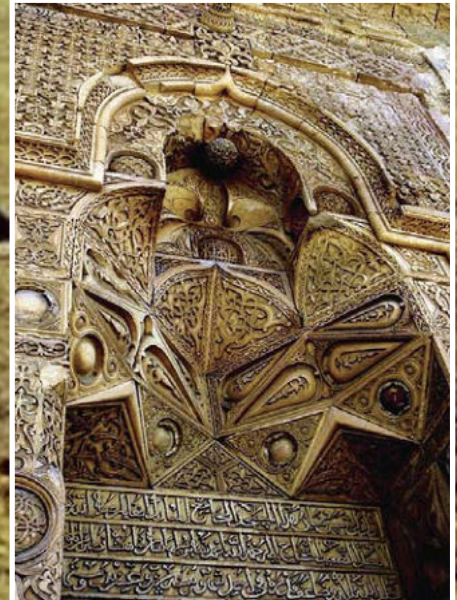
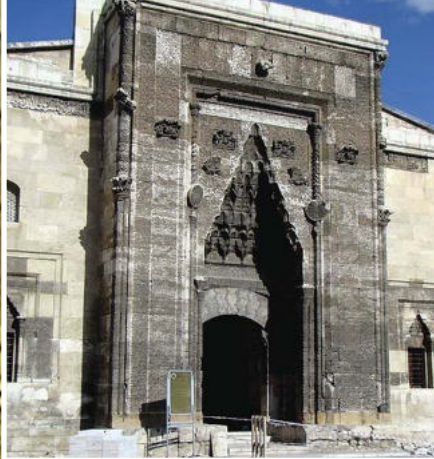
Sivas a Perzsiába, Bagdadba vezető karavánutak kereszteződésében fekszik, éppen ezért hosszú évszázadokon keresztül kereskedelmi központ volt, 1142 és 1171 között a Danishmend dinasztia fővárosául szolgált, majd a szeldzsukok egyik fontos centruma lett.

Tokat, szintén Yesilirmak-nál található, évszázadokon keresztül jelentős kereskedelmi központ volt.

Buruciye medresze a szeldzsuk időből maradt ránk

Az építészeti emlékművek még ma is tükrözik ennek a kornak a jelentőségét. Az Ulu-mecset a Danishmend időből való, míg a kórház és egészségügyi iskola „Izzedin Keykavus Sifahanesi”, a Gök (Menny) medresze, a Cifte Minareli (Duplaminaret) és Buruciye medresze a szeldzsuk időből maradt ránk.

Következő számunkban is folytatjuk a barangolást a bibliai tájakon.

Szabó Júlianna

Cifte Minareli (Duplaminaret)

A Bethlenek

kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban

Mint ismeretes, nagy történelmi (nemesi) család-jainkat (Rákóczi, Bethlen, Bánffy, Batthyany, Zichy, Széchenyi stb.) tönkretette, tagjait pedig megalázta és kizárólag fizikai munkára kényszerítette a kommunista rendszer az elmúlt évtizedekben. Ezért is egyedülálló a Magyar Nemzeti Múzeum új tárlata, mely a sok évszázadra visszanyúló, a magyarságnak sokat adó történelmi család munkásságát mutatja be *A Bethlenek* címmel. A *bethleni Bethlen-család* sok évszázados történetét követi nyomon mintegy 200 műtárgy segítségével a 2011. február 18-án megnyitott időszakos tárlat. — A Bethlen-családról vagy annak tagjairól korábban *soha nem rendeztek kiállítást Magyarországon*. A család számos tagja megérdemelte együtt vagy külön-külön egy nagy tárlatot — hangsúlyozta *Romsics Ignác* történész a kiállítás megnyitóján.

A kiállítás a bethleni Bethlenek történetével ismert meg: a bejáratnál a család XV. századból származó, szájában kereszttel díszített aranyalmát tartó, koronás kígyót ábrázoló címere fogadja a látogatókat, érzékeltetve a familia nagyságát, hiszen a pajzsban az az óriás sárkánykígyó látható, amelyet egy páncélos vitéz, a Bethlenek egyik őse győzött le.

A tárlat bemutatja: a főnemesi Bethlen család 1282-ig vezet vissza a családfát, a Bethlen családból származó történészek, politikusok, katonák, írók stb. kiemelten fontos szerepet játszottak előbb Erdély, majd egész Magyarország történetében. A kiállítást megnyitó *Romsics Ignác* akadémikus arra emlékeztetett, hogy a gyűjtemény nem az Erdélynek *Bethlen Gábor* fejedelmet adó iktári, hanem a szintén a középkorig visszavezethető *bethleni Bethlen*-familia történetét idézi fel. A történész kiemelte a család neves XVI–XVII. századi tagjait, köztük az Erdély történetét először összefoglaló *Bethlen Jánost*, az önéletrajzáról is emlékezetes *Bethlen Miklóst* vagy a szintén történelmi munkáiról ismert *Bethlen Farkast*. *Árva Bethlen Kata* fogarasi kastélyában a magyar művelődéstörténet egyik korabeli központját teremtette meg — fűzte hozzá. *Romsics Ignác* felidézte, az 1848–49-es szabadságharcban a család több tagja harcolt, köztük a 67 éves *Bethlen Lajos*, aki nemzetőrnek állt.

Bethlen István, 1921 és 1931 között Magyarország miniszterelnöke, elévülhetetlen érdemeket szerzett az ország *Trianon* utáni talpra állásában, sorsa mégis tragikus, akárcsak Észak-Erdély 1944-es kormánybiztosáé, *Bethlen Béláé* (*a ma élő Bethlen Farkas nagypapjéé*) — tért át a familia XX. századi történetére az akadémikus. *Romsics Ignác* az MTI-nek elmondta, a Bethlen-családról vagy annak tagjairól korábban *soha nem rendeztek kiállítást Magyarországon*. A család számos tagja megérdemelte együtt vagy külön-külön egy nagy tárlatot — tette hozzá.

Az MNM kiállítása festményeken, metszeteken, raj-

zokon, fotókon, valamint számos tárgyon keresztül idézi fel a Bethlenek történetének színhelyeit, többségében megsemmisült kastélyait és a család nagy alakjait. A Bethlen család tagjai építkeztek *Gyulafehérváron*, *Bonyhán*, *Küküllőváron*, *Ároklón*, *Kerlésen*, *Kolozsváron* stb. A Bethlen-család ősi birtoka a Nagy-Küküllő vármegyében fekvő *Keresden* található. A Bethlen grófok kedvenc helye volt Bonyha. A látogató találkozhat többek között *Bethlen Miklós* kézírásos levelével, *Bethlen Ferenc* türkiizberakásos díszszabályjával és hegyestőrével, *Árva Bethlen Kata*

úrasztali terítőjével, valamint a család több tagjának díszruháival. A Bethlenek gazdag történetét nyomon követő tárlat 2011. április 29-ig látogatható a Magyar Nemzeti Múzeumban. Bethlen Farkas Verőce polgármestere a vele évekkel korábban készült beszélgetésben a következőket mondta családjáról:

Polgármester úr a bethleni gróf Bethlen, ősi főnemesi család sarja. Arra kérem, menjünk vissza az időben! Meddig tudják visszavezetni a családfát?

Kiváltságos helyzetben vagyunk, papíron lefektetve 1060-ig, mely nagy erőt jelentett mindig a családnak. Talán tudni kell rólunk, a Bethlen család sok olyan embert adott Erdélynek illetve magyarságunknak, akár írásaival, költeményeivel (*Árva Bethlen Kata*), akár politikájával, gazdaságával (*Bethlen Gábor*), akik hozzájárultak a magyarság fennmaradásához.

Tudomásom szerint két ága van a családnak

A történészek vitatkoztak azon, két ágról beszélhe-

tünk-e vagy két külön családról. Mindkettő erdélyi: az egyik az *iktári gróf Bethlenek*, a másik a *bethleni gróf Bethlenek*. Az iktáriaknál egy példát említek: az iktári ágából származik *Bethlen Gábor*, Erdély fejedelme. Sajnos ez az ág már kihalt, nem létezik. A bethleniek mi vagyunk és megpróbálunk a névhez méltóan élni.

Mikor jöttek át Erdélyből?

1946-ban Nagyapám, *Bethlen Bélát*, Észak-Erdély utolsó kormánybiztosát, a románok lecsukták jószolgáltatási kilenc évre, a szüleimet pedig elűldözték otthonukból. Édesapám lóháton menekült Erdélyből.

Hogyan emlékezik vissza erre az időszakra?

1957-ben születtem. Az üldözés időszakát nem élttem át, természetesen a szüleimtől sokmindent hallottam, tudok, érzek. Szüleim Erdélyben gyermekeskedtek húsz éves korukig. Gondolom, nagyon nagy törést jelentett nekik lelkileg ez az időszak, de soha nem mutatták. Mindig nagyon kiegyensúlyozottak maradtak, tudomásul vették, hogy a történelem ezt hozta számukra. Magyarországon ugyanúgy megállták a helyüket, mint Erdélyben: dolgoztak, hat gyermeket vállalva végigvitték — abszolút felemelt fejjel — az életüket.

Nagyapja miért került kilenc évre börtönbe? Mi volt a kommunisták által kreált bűne?

Semmilyen bűne nem volt, nem is lehetett. Általános *háborús bűnösséget* fogtak rá. Logikus, a románok bevonulásával, a kormánybiztos azonnal félretették. Annnyit azért tudni kell Nagyapám munkásságáról: bármilyen vitás kérdésben, amikor román–magyar között feszültséget tapasztalt, kicsit mindig a románok kedvezett. Ezzel is törekedett arra, hogy a román és magyar nép békében és szeretetben éljen egymás mellett. Igazából semmilyen bűne nem volt. Szolgált a magyarságot és becsülettel végezte munkáját.

Farkas édesapját, a hat nyelven beszélő jogászt, a Nemzeti Bank egykori főügyészét 1952-ben letiltották a jogi pályáról. Ezt követően segédmunkásként kereshette kenyerét. Ez ismét nagy törést jelenthetett a család életében.

Édesapám Magyarországon az első években valóban, mint sok más hozzá hasonló származású ember szemet, fát hordott. A nemesi származású emberek a kommunista rendszerben csak ilyesmikre voltak „jók”. Ha maradt volna a régi rendszer, vélhetően gazdálkodott volna a birtokon. De később édesapám kitanulta a villany-szerelési mesterséget, s mint villany-szerelő dolgozott és így tartotta el családját. Édesanyám pedig otthon nevelte a hat gyermeket.

Fotó és szöveg:

Frigyesy Ágnes

Régebbi számaink telefonon megrendelhetők postai utánvétellel.
 Telefon: 221-1524 vagy mob: 06-70-244-0240 Interneten is fogadunk megrendeléseket:
www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@szentkereszt.hu

Előfizetési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsé ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
 aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

**Veritas Invest Zrt.
 1142 Budapest
 Erzsébet királyné útja 86.**

Felhívás

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő – kíván segíteni, élelmiszer- és gyógyszersegélyekkel a

**VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
 SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNkat!**

Támogassa adója 1 %-val kiemelten
 közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
 OTP Bank 11714006-20385251

Adószám: 18161980-1-42

Támogatónk, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas ízekkel!

1144 Budapest, Magyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564